

OPINNÄYTETYÖ

Moniammatillisen yhteistyön kehittäminen Hertsin kirjasto- ja nuorisopalveluille

Paula Haverinen

Yhteisöpedagogi

(210 op)

Arvioitavaksi jättämisaika

(9/2023)

TIIVISTELMÄ

Humanistinen ammattikorkeakoulu
Yhteisöpedagogi

Tekijät: Paula Haverinen

Opinnäytetyön nimi: Moniammatillisen yhteistyön kehittäminen - Hertsin kirjasto- ja nuorisopalveluille

Sivumäärä: 48 ja 2 liitesivua

Työn ohjaaja(t): Anna-Maija Riutta

Työn tilaaja(t): Helsingin kaupunki, kaakkoinen nuorisotyöyksikkö: Essi Junikka

Tässä opinnäytetyössä tutkittiin moniammatillisen yhteistyön merkitystä Herttoniemen kirjaston ja nuorisotilan välillä sekä niiden sijoittumista kauppakeskukseen. Työssä pyrittiin päivittämään olemassa olevaa toimintamallia toimivammaksi, jotta yhteistyön rakentaminen sujuisi mutkattomammin ja ratkaistaisiin mahdollisia haasteita. Haastattelut, havainnot ja lähdekirjallisuuden perusteella koottiin toimintamalli yhteistyön kehittämiseksi.

Haastattelut toteutettiin kasvotusten nuoriso-ohjaajien ja kirjaston työntekijöiden kanssa, ja haastattelujen lisäksi työssä hyödynnettiin omia havaintoja. Kirjallinen tietoperusta kattoi nuorisotyön historiaa, moniammatillista toimintaympäristöä ja työtä ohjaavia periaatteita.

Opinnäytetyön tietopohja pyrki luomaan ymmärrystä moniammatillisesta nuorisotyöstä, sen kehittämisestä ja tuesta nuorten hyvinvoinnille nyky-yhteiskunnassa. Työn tilaajana toimi Helsingin kaupungin kaakkoinen nuorisotyöyksikkö.

Asiasanat: Nuorisotyö, moniammatillisuus, nuorisotilat, yhteistyö

ABSTRACT

Humak University of Applied Sciences
Bachelor's Degree in NGO and Youth Work, Community Educator

Author: Paula Haverinen

Title: Developing Interprofessional Collaboration - For Hertsi Library and Youth Services

Number of Pages: 48 and 2 attachment page

Supervisor(s): Anna-Maija Riutta

Commissioned by: Helsinki City, Southeast Youth Work Unit: Essi Junikka

In this thesis, the significance of interdisciplinary collaboration between Herttoniemi Library and Youth Center and their placement within a shopping center was examined. The aim of the work was to update the existing operational model to make collaboration smoother and to address potential challenges. Based on interviews, observations, and literature sources, an operational model was compiled for the development of collaboration.

Interviews were conducted face-to-face with youth counselors and library staff, and in addition to interviews, the work utilized the author's own observations. The theoretical foundation of the thesis covered the history of youth work, the interdisciplinary operating environment, and the guiding principles of the work.

The knowledge base of the thesis aimed to create an understanding of interdisciplinary youth work, its development, and support for the well-being of young people in today's society. The commissioner of the thesis was the southeastern youth work unit of the City of Helsinki.

Keywords: Youth work, interdisciplinary collaboration, youth spaces, cooperation

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1	JOHDANTO.....	6
2	TIETOPERUSTA.....	8
	2.1 Nuorisotyö	8
	2.2 Nuorisotyön historia	10
	2.3 Nuorisotalotyö	11
	2.3.1 Hertsin nuorisotila	12
	2.4 Nuorisolaki.....	13
	2.5 Helsingin kaupungin nuorisotyön perussuunnitelma.....	14
	2.5.1 Nuorisotyötä ohjaavat periaatteet	15
	2.5.2 Nupsin työmuodot	15
	2.6 Nuorisotyön merkitys moniammatillisella työkentällä.....	16
	2.7 Kirjastossa tehtävä lapsi- ja nuorisotyö	17
	2.8 Ympäristön vaikutus vuorovaikutussuhteisiin.....	18
	2.9 Koronapandemian vaikutukset nuorisotyöhön ja nuoriin.....	18
	2.10 Nuoret tilojen käyttäjinä	20
	2.11 Lautakunnan päätös eli Hertsiin siirtymisen taustat.....	20
	2.11.1 Helsingin kaupunkistrategia 2017–2021 – Maailman toimivin kaupunki	21
3	OPINNÄYETYÖN TARVE, TAVOITTEET JA AJANKOHTAISUUS... 22	
	3.1 Omat havainnot tarpeesta.....	22
	3.2 Opinnäytetyön ajankohtaisuus	23
4	AINEISTO.....	25
	4.1 Haastattelut	25
	4.2 Kokousmuistiinpanot yhteistyöpalavereista	26

4.3	Kirjaston ja Hertsin nuorisotiimin kehittämispäivä	26
4.4	Aineiston analyysimenetelmä	27
5	TUTKIMUSMENETELMÄT	29
5.1	Tutkimusetiikka	29
5.2	Laadullinen tutkimus	30
5.3	Teemahaastattelu	30
5.4	Havainnointi tutkimusta tukevana menetelmänä	31
6	TULOKSET	34
6.1	Nuorten kohtaaminen	34
6.2	Moniammatillinen yhteistyö	34
6.3	Tilat	36
6.4	Johtaminen	37
6.5	Taustan ja kokemuksen vaikutukset	37
7	TOIMINTAMALLI	39
7.1	Yhteistyöryhmä	39
7.2	Tapahtumat ja ohjelmat	39
7.3	Tiedonjakaminen	40
7.4	Tilat ja resurssit	40
7.5	Arviointi ja kehitys	40
7.6	Erot vanhaan toimintamalliin	41
7.7	Toimintamallin hyödyt ja riskit	42
8	POHDINTA JA TILAAJAN KOMMENTIT	43
	LÄHTEET	46

1 JOHDANTO

Nuorisotyö on merkittävä osa yhteiskuntaa ja tarjoaa nuorille tärkeän alustan kasvuun, oppimiseen ja osallisuuteen. Nuorisotalotyö on yksi keskeinen muoto nuorisotyöstä, ja sen vaikutus nuorten elämään on huomattava. Tässä opinnäytetyössä tarkastellaan nuorisotalotyötä Helsingin kaupungissa erityisesti Herttoniemen nuorisotilalla ja nuorisotilan kanssa yhdessä toimivaa kirjastoa. Tutkimuksen tavoitteena on kehittää toimintamalli, joka edistää nuorten kohtaamista, moniammatillista yhteistyötä, tilojen käyttöä ja johtamista sekä huomioi ympäristön vaikutuksen vuorovaikutussuhteisiin.

Opinnäytetyössä käsitellään nuorisotyön taustatietoja, kuten nuorisotyön historiaa, nuorisolakia ja Helsingin kaupungin nuorisotyön perussuunnitelmaa. Lisäksi tarkastellaan nuorisotyön merkitystä moniammatillisella työkentällä ja sitä, miten kirjastossa tehdään lapsi- ja nuorisotyötä. Työssä pohditaan myös ympäristön vaikutusta vuorovaikutussuhteisiin sekä koronapandemian vaikutuksia nuorisotyöhön ja nuoriin.

Opinnäytetyön tarve perustuu tilaajalta tulleeseen tarpeeseen, sekä omiin havaintoihin. Opinnäytetyö käsittää nuorisotilatyön ja kirjaston yhteistyön kehittämisen Herttoniemen nuorisotilalla. Tutkimuksen tavoitteena on vastata ajankohtaisiin haasteisiin nuorisotyössä ja löytää keinoja nuorten kohtaamisen parantamiseksi sekä moniammatillisen yhteistyön vahvistamiseksi.

Opinnäytetyössä käytettävän aineiston muodostavat haastattelut, kokousmuistiinpanot yhteistyöpalavereista sekä kirjaston ja Hertsin nuorisotiimin kehittämispäivän materiaalit. Aineiston analyysimenetelmänä käytetään laadullista tutkimusta, jossa menetelmänä on käytetty teema-haastattelua ja havainnointia.

Tutkimuksen eettisyyteen kiinnitetään erityistä huomiota, ja laadullinen tutkimusmenetelmä valitaan parhaaksi tavaksi vastata opinnäytetyön tavoitteisiin. Teemahaastattelut ja havainnointi toimivat keskeisinä tutkimusmenetelminä.

Opinnäytetyössä esitellään tutkimuksen tulokset ja keskitytään erityisesti nuorten kohtaamiseen, moniammatilliseen yhteistyöhön, tilojen käyttöön, johtamiseen sekä taustatekijöiden vaikutuksiin.

Opinnäytetyön lopputuloksena luodaan toimintamalli, joka edistää nuorisotyön tavoitteiden saavuttamista Herttoniemen nuorisotilalla. Toimintamalli sisältää yhteistyöryhmän, tapahtumat ja ohjelmat, tiedonjakamisen, tilojen ja resurssien käytön, sekä arvioinnin ja kehityksen.

Opinnäytetyön lopuksi tehdään johtopäätökset ja pohditaan toimintamallin hyötyjä, riskejä ja uhkia.

2 TIETOPERUSTA

2.1 Nuorisotyö

Nuorisotyön määritelmä vaihtelee eri maissa ja alueilla, ja sen sisältö ja toteutustavat vaihtelevat, joten lopullinen määritelmä nuorisotyöstä vaihtelee lähteen ja kontekstin mukaan. Nuorisotyön merkitystä ja määritelmiä voi käsitellä eri näkökulmista ja se on moniulotteinen ja sisältää erilaisia tekijöitä, kuten nuorten osallisuuden, kasvatuksen, ohjauksen, neuvonnan, toiminnan ja verkostojen luomisen. Sillä on tärkeä rooli nuorten kasvun ja kehityksen tukemisessa sekä yhteiskunnan kehittämisen. Nuorisotyö voi luonteeltaan olla ennaltaehkäisevää, korjaa tai kehittävää toimintaa nuorten hyvinvoinnin ja kasvun kehittämiseksi. Yleisessä keskustelussa on kuitenkin kiinnitetty hämmästyttävän vähän huomiota nuorisotyöhön, joka on jo yli kahden vuosisadan ajan toiminut yhteisöllisyyden ja kansalaisuuden vahvistajana (Nieminen 2007, 21–27).

Nuorisotyö on monipuolista toimintaa, joka keskittyy nuorten kohtaamiseen, kannustavaan kasvatukseen ja yhdessä tekemiseen. Nuorisotyöntekijä on kouluttautunut alalle ja hänen tulee olla helposti lähestyttävä, luotettava ja turvallinen aikuinen nuorisotyössä. Nuorisotyöntekijän tärkeänä tehtävänä on olla nuorten esikuvana ja tukijana, ja hän pyrkii löytämään aikaa nuorille aina kun he sitä tarvitsevat. Nuorisotyö rakentuu nuorten vapaaehtoiselle osallistumiselle, jossa toimitaan oikeudenmukaisesti ja moninaisuutta kunnioittaen. (Allianssi 2020.) Nuorisotyö tukee nuorten kasvua, sosiaalisia suhteita, tilallisia suhteita, itsenäistymistä, kulttuurista ilmaisua, iloa ja toimijuutta sekä ennaltaehkäisee sosiaalisia ongelmia. (Kiilakoski & Honkatukia, 2018 11–12.) Sen tavoitteena on tarjota nuorille mahdollisuus osallistua ja toimia erilaisissa nuorisotyönkentissä (Nieminen 2007, 21–27).

Nuorisotyö perustuu useisiin tukipilareihin. Kasvatuksellinen pilari korostaa nuorten kasvun tukemista ja itsenäistymisen edistämistä nuorisotyön omilla menetelmillä. Demokraattinen pilari painottaa nuorisotyön roolia nuorten osallistumisen ja vaikuttamisen tukemisessa yhteiskunnallisissa asioissa. (Kiilakoski & Honkatukia, 2018 11–12.) Tässä pilarissa nuorisotyö voi antaa nuorille paikan, jossa he voivat tulla kuulluiksi ja vaikuttaa omiin asioihinsa (Nieminen 2007, 21–27). Kulttuurinen pilari korostaa nuorisotyön vastaavuutta nuorten kulttuurisiin tarpeisiin ja itseilmaisuuksiin. Terveystieteellinen pilari tukee nuorten hyviä elämäntapoja ja ehkäisee haitallista käyttäytymistä. Sosiaalipoliittinen pilari korostaa nuorisotyön roolia yhteiskunnan

vähemmän syrjivänä rakentajana ja erilaisten ryhmien tarpeiden huomioon ottamisessa. (Kiilakoski & Honkatukia, 2018 11–12.) Nuorisotyö yhdistää kaikki nämä pilarit, vaikka se saattaa joskus olla epäselvää tai joustavaa. Se tukee sekä ryhmiä, kulttuureja että yksilöitä ja pyrkii vahvistamaan nuorten sosiaalista asemaa ja parantamaan kaikkien nuorten yhteiskunnallista asemaa.

Nuorisotyö perustuu toiminnalliseen traditioon, jossa korostetaan nuorten vapaaehtoista osallistumista toimintoihin, nuorten vapaa-ajan merkitystä toimintaympäristönä, ryhmämuotoista toimintaa nuorten kesken, ohjatun ryhmätoiminnan myönteisiä vaikutuksia, tekemistä ja olemista samanaikaisesti sekä aikuisten ja nuorten välisiä luottamukseen perustuvia kohtaamisia. Nuorisotyötä määrittävät enemmän hiljainen tieto, käytännöllinen traditio ja työntekijöiden käyttöteoria kuin jaettu tieteellinen teoriapohja tai syvälinen analyysi nuorten elämää määrittävistä yhteiskunnallisista olosuhteista. (mt., 13–14.)

Nuorisotyön moninaiset perustehtävät liittyvät kyllä kasvatustieteelliseen keskusteluun, mutta nuorisotyötä ei voi erottaa yhteiskunnasta ja sen ajankohtaisista taloudellisista tai sosiaalisista olosuhteista, kuten köyhyydestä ja vauraudesta, tasa-arvosta ja syrjinnästä tai mahdollisuuksista ja niiden puutteista. (mt.,14.)

Nuorisotyöllä on myös tärkeitä tehtäviä yhteiskunnassa. Juha Nieminen (2007) korostaa nuorisotyön organisaatioiden, verkostojen ja työmuotojen monia yhteiskunnallisesti merkittäviä tehtäviä. Nuorisotyö haastaa vallitsevia rakenteita ja epäoikeudenmukaisuuksia sekä edistää nuorten äänen kuulumista päätöksenteossa ja pyrkii vaikuttamaan nuorten elinoloihin ja tarjoamaan heille mahdollisuuksia osallistua ja toimia eri tavoin (Allianssi 2020).

Sosialisaatiossa nuoria tuetaan liittymään kulttuurin, yhteiskunnan ja lähiyhteisön jäseniksi. Personalisaatiossa keskitytään nuoren oman itsensä kehittämiseen ja kasvun tukemiseen (Kiilakoski & Honkatukia, 2018, 15), jossa tapahtumat koetaan itseensä liittyvinä. Kompensaatiossa korjataan nuoren kasvussa ja sosialisaatiossa esiintyviä puutteita ja vaikeuksia. Nuorisopolitiikassa hankitaan ja suunnataan resursseja nuorten kasvu- ja elinolosuhteisiin sekä vaikutetaan niihin. Lisäksi nuorisotyöllä on tehtäviä, jotka liittyvät nuorten kontrolliin ja valvontaan. (Kiilakoski & Honkatukia, 2018, 15.)

Nuorisotyö ei kuitenkaan ole pelkästään nuorten auttamista, vaan se pyrkii myös luomaan muu-
tosta yhteiskunnassa. Se voi haastaa vallitsevia rakenteita ja epäoikeudenmukaisuuksia sekä

edistää nuorten äänen kuulumista päätöksenteossa. Nuorisotyö toimii vaikuttajana ja vaikuttaa nuorten elämää koskeviin päätöksiin ja politiikkoihin. (Nieminen 2007, 21–27.)

On tärkeää tunnustaa nuorisotyön arvo ja panostaa siihen riittävästi resursseja ja tukea. Nuorisotyön merkitys yhteiskunnassa on suuri, ja sen vaikutukset ulottuvat pitkälle tulevaisuuteen. Satsaamalla nuorisotyöhön investoidaan nuorten hyvinvointiin, tulevaisuuteen ja yhteiskunnan kehitykseen.

2.2 Nuorisotyön historia

Nuorisotyötä on tehty Suomessa yli sata vuotta. Sen kehitys liittyy eurooppalaisten yhteiskuntien modernisaation, teollistumiseen ja pedagogisten instituutioiden syntyymiseen. Ensimmäiset tutkimukset nuorisotyöstä tehtiin jo 1940-luvulla, mutta nuorisotyön tutkimuksen perustana voidaan pitää Rafael Helangon vuonna 1953 tekemää tutkimusta. Helangon tutkimuksen keskeisenä lähtökohtana oli nuorten ryhmäilmiöt ja tarve kehittää uusia tutkimuksia näiden ilmiöiden ymmärtämiseksi. Tutkimuksen pääajatuksena oli luoda käytännön työskentelytapoja ja teorioita, jotka tukisivat nuorisotyön ohjaavaa työtettä. (Hoikkala & Sell 2007, 8–12.)

Suomessa nuorisotyön ammatillistuminen alkoi vuonna 1945 Yhteiskunnallisessa korkeakoulussa käynnistyneen nuorisotyöntekijän koulutuksen myötä. Sotien jälkeen myös valtiollinen nuorisopolitiikka ja kunnallinen nuorisotyö alkoivat kehittyä. Nuorisotyön historia on sidoksissa kyseisen aikakauden kehitykseen. Ensimmäiset nuorisotilat perustettiin samoihin aikoihin katukulttuurin syntyymisen kanssa. Nuorille, joilla ei ole harrastuksia, haluttiin tiloja järjestämällä tarjota mahdollisuuksia toimia rennommin ja vähemmän tulosorientoituneesti. Tämä oli vastakohta järjestöjen tarjoamille harrastusmahdollisuuksille, jotka olivat silloisen nuorisotyön valtavirtaa (Kiilakoski & Honkatukia 2018, 18–19.)

1970-luvulla alettiin tehdä uusia tutkimuksia, joissa keskityttiin paitsi rikollisuuden, alkoholin käytön ja epäsosiaalisuuden torjuntaan, myös nuorten vapaan toiminnan edistämiseen sekä nuorisotyön mahdollisuuksiin vaikuttaa yhteiskunnan päätöksentekoon. Tutkimukset painottuivat enemmän nuorisotyön yksilöllisiin piirteisiin, ympäristön vaikutuksiin ja nuorten odotuksiin vapaa-ajastaan. Vuonna 1986 tutkija Harri Taponen teki tutkimuksen, jossa hän selvitti helsinkiläisten nuorten vapaa-ajan toiminnan suuntauksia. Tutkimuksessa selvitettiin miten nuorisotoimi ja muut alueelliset toimijat voivat vastata nuorten tarpeisiin. 1980-luvulla nuorisotyö oli

pääasiassa perinteistä tilatyötä, kansalaistoimintaa, järjestötyötä sekä partion ja seurakuntien ylläpitämää toimintaa. (Hoikkala & Sell 2007, 8–9.)

1990-luvulla, laman ja nuorisotyöttömyyden kasvaessa, nuorisotyössä alettiin kehittää uudenlaisia toimintamuotoja, kuten työpajoja. Samalla alettiin tutkia etsivän nuorisotyön merkitystä ja pohdittiin nuorisotyöntekijöiltä vaadittavia ominaisuuksia. (mt.,9.) Tämä aika merkitsi uudenlaisten nuorisotyön muotojen syntymistä ja niiden tutkimista.

2000-luvulla nuorisotyön tutkimusten määrä on lisääntynyt. Tutkimusten yhteydet suoraan kentälle ovat vahvistuneet. Yhteistyötä kentällä työskentelevien kanssa on hyödynnetty. Tutkimusten lisääntymiseen löytyy erilaisia syitä. Yhtenä syynä voidaan pitää julkisen hallinnon uutta mallia, joka asettaa toiminnan tulosvastuulliseksi ja tietoperustaiseksi. (Kiilakoski & Honkatukia 2018, 8.)

Yleisesti voidaan todeta, että nuorisotyö on kehittynyt Suomessa vuosien varrella vastaamaan nuorten tarpeita ja yhteiskunnallisia haasteita. Tutkimusten avulla on pyritty kehittämään nuorisotyön käytäntöjä, lisäämään nuorten osallisuutta ja tarjoamaan heille mahdollisuuksia vaikuttaa yhteiskuntaan. Nuorisotyön muotoutuminen on heijastanut yhteiskunnallisia muutoksia ja nuorten tarpeiden tunnistamista.

2.3 Nuorisotalotyö

Nuorisotalojen ja -tilojen pääasiallinen tavoite on tarjota nuorille paikka, jossa he voivat kokoontua ilman liiallisia odotuksia tai vaatimuksia, jotka saattaisivat estää heidän osallistumisensa. Tätä toimintaa kutsutaan usein avoimien ovien toiminnaksi, jossa kaikki nuoret ovat tervetulleita osallistumaan maksutta. Alkuaan tätä avoimien ovien toimintaa järjesti vain kunnat ja seurakunnat. 1950-luvulla avointen ovien toiminta perustui kerhotoimintaan, ja ennen kunnallisen kerhotoiminnan aloittamista oli Suomessa olemassa jo poliittisten järjestöjen järjestämää toimintaa. Avoimien ovien toimintamalli on kuitenkin otettu myöhemmin käyttöön myös kolmannella sektorilla urheiluseuroissa, sekä joillakin järjestöillä on edelleen omaa avointen omien toimintaa. Vaikka avoimien ovien toiminnan käsite on ollut pitkään käytössä, se ei enää nykyään kuvaa täysin nuorisotiloissa tehtävää työtä. Käsite on vanhentunut, ja tilatyö käsitteenä on korvaamassa sen. Tilatyö korostaa nuoren elämänhallinnan tukemista, vuorovaikutusta ja yhteisökasvatusta. (Kylmäkoski 2007, 398–399.)

Avointen ovien toiminta on kuitenkin hyvä erottaa käsitteellisellä tasolla nuorisotilatyöstä. Tiloilla käyvät eri-ikäiset nuoret nauttivat edelleen kerhomuotoisesta toiminnasta, mutta ovat haluttomampia sitoutumaan tiettyinä viikonpäivinä ja kellonaikana tapahtuvaan samaan harrastetoimintaan. Etenkin yläkouluikäiset nuoret haluavat toteuttaa tekemisen tarvettaan silloin kuin innostus iskee: he eivät halua ajoittaa tekemistä johonkin tiettyyn, ennalta päätettyyn ajankohtaan. Toiminnan sisällöiltä odotetaan vaihtelua, sillä samaa asiaa ei yleensä haluta tehdä viikosta toiseen. Tässä suhteessa kunnallisen nuorisotilatoiminta on erilainen kuin esimerkiksi seuran tai järjestön tietynlainen toiminta, esimerkiksi jonkin urheilulajin ympärille rakennettu harrastustoiminta. (mt., 399.)

Nuorisotaloissa ja -tiloilla toteutettavan avoimen ovien toiminnan tarkoituksena on vahvistaa nuorten elämänhallintaa ja tukea heitä eri elämänalueilla, kuten koulunkäynnissä, harrastuksissa ja vapaa-ajanvietossa. Toiminta voi sisältää erilaisia teema- ja toimintailtoja, joilla pyritään edistämään nuorten hyvinvointia ja kasvua. Nuorisotyöntekijöiden omat kyvyt ja kiinnostuksen kohteet ovat perinteisesti vaikuttaneet tilojen toiminnan sisältöihin. Nuorisotaloilla ja -tiloilla korostuu myös nuorten keskinäinen vuorovaikutus ja vertaisryhmässä toimiminen. Lisäksi tilat ovat paikkoja, joissa nuoret voivat keskustella turvallisten aikuisten kanssa ja saada heiltä tukea elämän askarruttaviin kysymyksiin. (mt., 394–396.)

Nuorisotilojen sijoittaminen koulujen läheisyyteen on ollut yleistä, ja osa nuorista saattaa kokea vapaa-ajan viettämisen koulussa epämiellyttävänä. Tilojen monikäyttöön liittyy haasteita, kuten tilan säilyttäminen toimivana ja siistinä, kun useat eri ryhmät käyttävät tilaa. (mt, 402.)

Nuorisotalot ja -tilat tarjoavat nuorille merkittävän paikan kohdata toisiaan ja saada tukea. Nuorisotalolla työskentelevillä nuoriso-ohjaajilla on tavoitteena edistää nuorten kasvua ja hyvinvointia. Tilatyö korostaa nuorten elämänhallintaa ja vuorovaikutusta, ja nuoriso-ohjaajien panos on tärkeä tilojen toiminnan kannalta.

2.3.1 Hertsin nuorisotila

Tässä opinnäytetyössä käsiteltävä nuorisotila on uudenaikaisiin tarpeisiin vastaava tila, jossa on Kettutien ja Herttoniemenrannan nuorisotalot yhdistetty yhteen aivan Herttoniemen metroaseman kupeeseen (Nuorten Helsinki, 2021). Nuorisotila sijaitsee kauppakeskus Hertsissä ja on saanut siksi nimekseen Hertsin nuorisotila. Hertsin nuorisotila ei ole pelkästään perinteinen nuorisotalo vaan moderni, monipuolinen ja värikäs tila, joka tarjoaa nuorille mahdollisuuden hengähtää, oppia ja ilmaista itseään monin eri tavoin.

Hertsin nuorisotila on suunniteltu huolellisesti vastaamaan erilaisten nuorten tarpeisiin. Tilassa on eri huoneita ja alueita, jotka tarjoavat toimintaa nuorille. Oleskelutila ja keittiö tarjoavat paikan rentoutumiseen ja sosiaaliseen kanssakäymiseen, jossa nuoret voivat kokoontua yhteen, vaihtaa kuulumisia ja nauttia yhdessäolostaan. Tilasta löytyy myös monipuolisia toimintatiloja, kuten pieni, mutta monipuolinen studiotila, joka antaa mahdollisuuden kokeilla musiikin tekemistä ja tallentamista nuoriso-ohjaajan avustuksella. Erityisesti tanssi- ja teatteritoimintaan soveltuva sali tarjoaa tilan ilmaisulliseen liikkumiseen ja luovan näyttelemisen harjoitteluun. Nuorisotilan päätila on iso olotila, joka on suunniteltu erityisesti pelailuun ja yleiseen hengailuun. (Nuorten Helsinki 2021.) Tämä olotila on omiaan luomaan yhteisöllisyyttä ja antamaan mahdollisuuden jakaa yhteisiä kiinnostuksen kohteita. Olotilassa on kuitenkin suora kulku kirjastoon ja tämä tilanne asettaa erityisiä vaatimuksia, sillä olotilan äänimaailman on oltava so-pusoinnussa kirjaston toiminnan kanssa, ja tilasta lähtevän äänen on oltava kohtuullinen, jotta se ei häiritse kirjaston kävijöitä. Lisäksi on huomioitava, että kirjasto ja nuorisotila jakavat saman vessan, joka sijaitsee kirjaston puolella ja myös nuorisotilan asiakkaat käyttävät sitä.

Hertsi on nuorille enemmän kuin pelkkä nuorisotila – se on nuorten kohtaamispaikka, jossa he voivat ilmaista itseään, kehittää taitojaan ja luoda ystävyys-suhteita. Tämä kauppakeskuksen tarjoama tila tuo yhteen erilaisia nuoria ja tarjoaa heille mahdollisuuden kokea monenlaista toimintaa yhden katon alla. Hertsin nuorisotila kuvastaa uudenlaista modernia kauppakeskuk-sessa tapahtuvaa nuorisotyötä, joka on avoin, osallistava ja monipuolinen.

2.4 Nuorisolaki

Nuorisolain (1285/2016) keskeisenä tavoitteena on edistää nuorten osallisuutta ja vaikuttamis-mahdollisuuksia sekä heidän kykyään ja edellytyksiään toimia yhteiskunnassa. Lain tarkoituk-sena on myös tukea nuorten kasvua, itsenäistymistä, yhteisöllisyyttä sekä tietojen ja taitojen oppimista. Nuorisolaki pyrkii edistämään nuorten harrastamista ja toimintaa kansalaisyhteis-kunnassa, parantamaan nuorten yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa ja oikeuksien toteutumista sekä parantamaan nuorten kasvu- ja elinoloja. Nuorisolain tavoitteiden pohjana ovat yhteisvastuu, monikulttuurisuus ja kansainvälisyys, kestävä kehitys, terveet elämäntavat, ympäristön ja elä-män kunnioittaminen sekä monialainen yhteistyö.

Nuorisotyön ja -politiikan yleisestä johdosta, yhteensovittamisesta ja kehittämisestä vastaa Opetus- ja kulttuuriministeriö Suomessa. Ministeriö koordinoi myös valtakunnallista nuoriso-

työn ja -politiikan ohjelmaa. Ohjelma on keskeinen strateginen asiakirja nuorten kasvun, itenäistymisen, osallisuuden tukemisena ja nuorten kasvu- ja elinolojen parantamisessa. Ministeriön yhteydessä toimii valtion nuorisoneuvosto. Ministeriö ja nuorisoneuvosto toimivat nuorisotyön ja -politiikan asiantuntijoina. (Nuorisolaki 1285/2016.)

Kunnat ovat vastuussa paikallisesta nuorisotyöstä ja -toiminnasta. Niiden tehtävänä on luoda edellytyksiä paikalliselle nuorisotyölle järjestämällä nuorille suunnattuja palveluja, tiloja ja tukemalla nuorten kansalaistoimintaa. (mt.)

Lisäksi laki säätelee valtakunnallisten nuorisoalan järjestöjen, nuorisoalan osaamiskeskusten, nuorisokeskusten ja nuorten työpajatoiminnan valtionapukelpoisuuksia ja valtionavustusten myöntämistä. (mt.) Nuorisolaki tarjoaa puitteet nuorisotyön toteuttamiselle ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi Suomessa

2.5 Helsingin kaupungin nuorisotyön perussuunnitelma

Helsingin kaupungin nuorisotyön perussuunnitelma (Nups) on dokumentti, joka sisältää Helsingin kaupungin linjaukset ja tavoitteet nuorisotyön kehittämisestä ja toteuttamisesta. Suunnitelma on laadittu vuosille 2021–2030. Suunnitelma otettiin käyttöön ensimmäisen kerran Helsingissä helmikuussa 2021. Helsingissä tehtävä nuorisotyö on palvelukokonaisuutena valtakunnallisesti Suomen suurimpia. Nuorisopalvelukokonaisuus on vain yksi osa kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialaa. Toimiala muodostuu viidestä palvelukokonaisuudesta; kirjasto, kulttuuri, liikunta, nuoriso ja hallinto.

Nupsin mukaan nuorisotyöllä on tärkeä rooli nuorten hyvinvoinnin edistämässä ja nuorten osallisuuden tukemisessa. Suunnitelmassa linjataan muun muassa, että nuorisotyön tulee olla ennaltaehkäisevää ja yhteisöllistä toimintaa, joka tukee nuorten kasvua ja kehitystä sekä edistää heidän osallisuuttaan yhteiskunnassa. Nups määrittelee nuorisotyötä erilaisista lähtökohdista. Suunnitelmassa on tärkeää, että nuorilla on yhdenvertaiset mahdollisuudet kasvaa ja kehittää itseään monipuolisesti. Nuoruus tulee ymmärtää elämänvaiheena, jossa etsitään omaa paikkaa yhteiskunnassa eri elämänalueilla. Nuorisotyön tekemisen lähtökohdissa on erilaisia erityispiirteitä sisällöissä ja painopisteissä, riippuen siitä millä asuinalueella työtä tehdään. Asuinalueella on merkitystä identiteetin rakentumisessa, joten nuorisotyötä pitää toteuttaa alueperustaisesti alueen ja nuorten tarpeiden mukaisesti. (Helsingin kaupungin nuorisopalvelukokonaisuus 2020.)

2.5.1 Nuorisotyötä ohjaavat periaatteet

Nuorisotyön perussuunnitelma (nups) määrittelee nuorisopalveluiden työtä ohjaavat periaatteet. Periaatteisiin kuuluu kahdeksan kohtaa, jotka ovat yhdenvertaisuuden, kestävän kehityksen ja ihmisoikeuksien aktiivinen edistämien, nuorten osallisuus, yhdenvertaisuus, toiminnallisuus ja vapaaehtoisuus. Työtä tehdään nuorten kanssa heidän vapaa-ajallansa ja toiminnassa luodaan edellytyksiä nuorten oppimiselle. (Helsingin kaupungin nuorisopalvelukokonaisuus 2020. 8–10.)

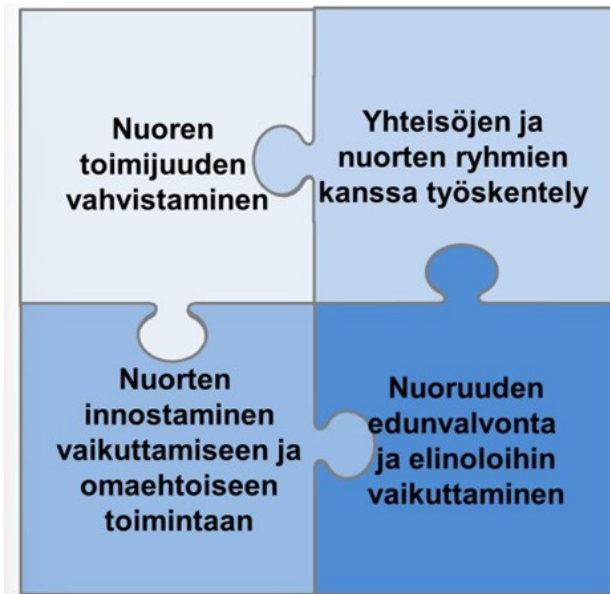
Edistämme aktiivisesti yhdenvertaisuutta ja ihmisoikeuksien toteutumista sekä kestävää kehitystä	Työtämme ohjaa tieto nuorista ja heidän tarpeistaan sekä nuorisotyön toimintaympäristöstä
Työmme perustuu nuorten osallisuuteen, vertaisuuteen ja vapaaehtoisuuteen sekä toiminnallisuuteen	Tunnumme muiden tekemisen oman työmme rinnalla ja teemme yhteistyötä kumppaneiden kanssa
Työskentelemme lähtökohtaisesti nuorten kanssa heidän vapaa-ajallaan	Teemme enemmän siellä ja niiden kanssa, jotka tarvitsevat enemmän
Luomme toiminnassamme edellytyksiä nuorten oppimiselle	Huomioimme työssämme nuorten perheet ja lähisuhteet

Kuvio 1: Helsingin Kaupungin nuorisotyötä ohjaavat periaatteet. Nuorisotyön perussuunnitelma (2020).

Työtä ohjaa tieto nuorista ja niiden tarpeista sekä nuorisotyön toimintaympäristöstä, yhteistyö ja yhteistyökumppaneiden tunteminen ja heidän kanssansa rinnalla toiminen, nuorten perheen ja lähisuhteiden huomioiminen työssä, sekä se, että työtä tehdään enemmän niiden kanssa, jotka tarvitsevat enemmän. (mt., 9–10.)

2.5.2 Nupsin työmuodot

Työtä ohjaavien periaatteiden lisäksi nuorisotyön perussuunnitelma (nups) määrittelee neljä työmuotoa, jotka ovat nuoruuden toimijuuden vahvistaminen, yhteisöjen ja nuoren ryhmien kanssa työskentely, nuorten innostaminen vaikuttamiseen ja omaehtoiseen toimintaan sekä nuoruuden edunvalvonta ja elinoloihin vaikuttaminen. Nups sisältää myös konkreettisia tavoitteita nuorisotyön kehittämiseksi. Tavoitteisiin kuuluvat esimerkiksi nuorten digitaalisen osaamisen edistäminen, nuorisotilojen kehittäminen ja nuorten vaikutusmahdollisuuksien lisääminen kaupungin päätöksenteossa. (mt., 9–13.)

Kuvio 2: Kuvio kuvaa Nuorisotyön neljää työmuotoa. Nuorisotyön perussuunnitelma (2020).

Näiden periaatteiden ja työmuotojen kautta toteutetaan Helsingissä laadullista nuorisotyötä ja jokaisella nuorisotyöyksiköllä on omat toimintasuunnitelmat, jotka pohjautuvat Nuorisotyön perussuunnitelman antamiin viittekehyksiin.

2.6 Nuorisotyön merkitys moniammatillisella työkentällä

Nuorisotyö on merkittävä osa moniammatillista työympäristöä. Nuorisotyössä toimivat nuorisotyöntekijät työskentelevät yhteistyössä muiden ammattilaisten kanssa, kuten sosiaalityöntekijöiden, kirjaston työntekijöiden, opettajien ja poliisien kanssa. Tämä moniammatillinen yhteistyö on tärkeää nuorten kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin tukemiseksi.

Nuorisotyön moniammatillisessa työympäristössä korostuu tiimityöskentely ja verkostomainen yhteistyö eri ammattiryhmien välillä. Yhteistyössä nuorisotyöntekijä pystyy hyödyntämään muiden ammattilaisten osaamista ja kokemusta, jolloin nuorten tarpeisiin voidaan vastata entistä kokonaisvaltaisemmin. (Nikkola & Elmgren 2017, 126–133.) Esimerkiksi sosiaalityöntekijän kanssa yhteistyössä voidaan tunnistaa nuorten perheiden ongelmia ja tarjota tarvittavaa tukea. Kirjaston työntekijän kanssa taas voidaan järjestää yhteisiä tapahtumia, jotka on kohdennettu nuorille.

Moniammatillisessa yhteistyössä korostuu myös tiedon jakaminen eri ammattiryhmien välillä. Tämä auttaa välttämään päällekkäistä työtä ja varmistaa sen, että nuorille tarjotaan tarpeellinen

tuki ja palvelut. Yhteistyössä pyritään myös ehkäisemään nuorten syrjäytymistä ja tukemaan heidän mahdollisuuksiaan kasvuun ja kehitykseen. (Kiilakoski & Kinnunen 2017, 114.)

Nuorisotyöntekijöiden työssä korostuu myös eri ammattiryhmien koulutuksellinen tuki ja jatkuva ammatillinen kehittäminen. Tämä auttaa varmistamaan sen, että nuorisotyöntekijät ovat tietoisia muiden ammattilaisten työnkuvasta ja pystyvät hyödyntämään muiden ammattilaisten osaamista nuorten tukemisessa. Lisäksi koulutus ja jatkuva ammatillinen kehittäminen auttavat nuorisotyöntekijöitä pysymään ajan tasalla nuorten kasvuun ja kehitykseen liittyvissä kysymyksissä sekä uusimmassa tutkimustiedossa.

2.7 Kirjastossa tehtävä lapsi- ja nuorisotyö

Lapsi- ja nuorisotyö on tärkeä osa kirjaston toimintaa. Sen tarkoituksena on tukea nuorten kasvua ja kehitystä tarjoamalla heille mahdollisuuksia oppia, kehittää taitojaan ja löytää oma paikkansa yhteiskunnassa. Sen tavoitteena on tarjota turvallinen ja kannustava ympäristö, jossa nuoret voivat ilmaista itseään, kehittää sosiaalisia taitojaan, oppia uusia asioita ja tavata muita samanikäisiä ihmisiä. (IFLA 2018.) Kirjaston lapsi- ja nuorisotyö on monipuolista ja tarjoaa nuorille erilaisia mahdollisuuksia osallistua toimintaan. Työntekijät järjestävät esimerkiksi erilaisia tapahtumia, joissa nuoret voivat tutustua uusiin asioihin ja ihmisiin. Lisäksi kirjasto tarjoaa nuorille tiloja, joissa he voivat opiskella, lukea tai vain viettää aikaa ystäviensä kanssa. (Hietanen, 2019. 58.)

Kirjastossa tapahtuvalla lapsi- ja nuorisotyöllä on merkitystä erityisesti niille nuorille, jotka eivät välttämättä muutoin löydä paikkaansa yhteiskunnassa tai joilla on haasteita sosiaalisissa suhteissa. (IFLA 2018.)

Lapsi- ja nuorisotyöllä on myös tärkeä rooli nuorten osallisuuden ja vaikuttamisen mahdollistajana. Tämän työn avulla nuoret voivat osallistua erilaisiin tapahtumiin ja projekteihin, jotka edistävät heidän omaa kehitystään ja samalla saavat taas kokemuksen yhteiskuntaan vaikuttamisesta. (Hietanen, 2019. 67–68.) Työssä on tärkeää, että korostetaan nuorten äänen kuulumista ja heidän tarpeidensa huomioimista. Kirjastossa tapahtuva lapsi- ja nuorisotyö tarjoaakin tähän monipuolisia mahdollisuuksia.

2.8 Ympäristön vaikutus vuorovaikutussuhteisiin

Opinnäytetyössäni tutkittava nuorisotila sijaitsee Herttoniemessä kauppakeskuksessa kirjaston kanssa samoissa tiloissa. Kauppakeskus luo tietynlaisen toimintaympäristön nuorisotyölle. Se tuottaa tilaratkaisuna paljon uudenlaisia haasteita nuorisotyöhön, mutta myös mahdollisuuksia. Vuorovaikutusta nuorten kanssa tapahtuu paljon myös tilan ulkopuolella. Nuoret kohtaavat paljon muita aikuisia jo ennen kuin saapuvat edes nuoriso-ohjaajien luokse, ja aina kohtaamiset eivät ole positiivisia.

Nuorisotyötä tehdään erilaisten toimijoiden kanssa yhteistyönä. Kirjaston ja nuorisopalveluiden yhteistyö on osana jo monen paikkakunnan arkea ja se yleistyy jatkuvasti. Siitä, kuinka paljon yhteistyötä tehdään tai kuinka monta nuorisotilaa on kirjaston kanssa yhteydessä, ei vielä ole tilastoitu. Tehty yhteistyö ei aina näykään ulospäin, koska se on osa arkea, ja monissa paikoissa jo vakiintunut tapa. Yhteistyötä ja sen vakiinnuttamista on edistetty rakentamalla kirjastot ja nuorisotilat monitoimitiloihin, jossa on matalankynnyksen palveluita helposti saatavilla ja kauppakeskuksiin, jotka tuovat taas hieman erilaista näkökulmaa mm. järjestyksen valvonnan näkökulmasta. (Tiitinen & Turunen 2017, 205.) Nuorten kohtaaminen vartiointityössä on tärkeää ja haastavaa. Vartijoiden ja järjestyksenvalvojien tulisi osata lähestyä nuoria nuorten omalla kielellä ja olla valmiina kuulemaan heitä. Nuorten kanssa työskentely edellyttää myös ymmärrystä nuorten arjesta ja elämästä. Vartijoiden ja järjestyksenvalvojien tulisi pyrkiä luomaan positiivista vuorovaikutusta nuorten kanssa ja tarvittaessa ohjata nuoria oikean avun äärelle. Tärkeää on myös se, että he kunnioittavat nuoruutta elämänvaiheena ja kohtelevat nuoria tasavertaisesti muiden kanssa. (Saarikomäki & Honkatukia 2017, 172–178.) Nuorten kohtaaminen vartiointityössä on siten kokonaisvaltainen prosessi, joka vaatii vartijoilta empatiakykyä, ymmärrystä ja halua auttaa, sekä kohdata nuoria aidosti.

2.9 Koronapandemian vaikutukset nuorisotyöhön ja nuoriin

Hertsin nuorisotila avattiin keskellä koronapandemiaa, ja sen takia on tärkeää tutkia myös pandemian vaikutuksia nuoriin tässä opinnäytetyössä. Koronapandemian mainitseminen ja sen vaikutusten tutkiminen nuorisotyöhön on tärkeää, koska se auttaa ymmärtämään, miten poikkeuksellinen ajanjakso on vaikuttanut nuorten tukemiseen ja nuorisotyön toimintaan.

Pandemian aikana nuoret ovat osoittaneet valtavaa luovuutta ja kekseliäisyyttä löytääkseen uusia tapoja käyttää kaupunkiympäristöä ja pitää yllä sosiaalisia suhteitaan, vaikka rajoitukset ja

fyysisen etäisyyden vaatimukset rajoittivat perinteisiä tapoja kohdata ja viettää aikaa yhdessä. (Laine, Kauppinen & Malm 2023a, 11.) Nuoret ovat omaksuneet uudenlaisia strategioita ja hyödyntäneet digitaalista maailmaa kekseliäästi.

Monet nuoret järjestivät spontaaneja ulkotreffejä puistoissa, rannoilla ja muissa avoimissa tiloissa, joissa oli mahdollista pitää turvavälit ja nauttia raikkaasta ilmasta. He kokosivat pieniä ryhmiä ystäviä ja järjestivät piknikkejä, kävelyretkiä tai pyöräilyseikkailuja kaupungin eri osissa. Tällaiset tapaamiset antoivat nuorille mahdollisuuden nauttia toistensa seurasta ja pitää yllä sosiaalisia suhteitaan, samalla noudattaen terveysturvallisuuden suosituksia. (Laine, Kauppinen & Malm 2023a, 19–20.)

Sosiaalinen media oli myös merkittävä kanava nuorten väliselle vuorovaikutukselle ja tapahtumien järjestämiselle. Nuoret hyödynsivät erilaisia alustoja ja sovelluksia kutsuakseen toisiaan tapaamisiin tai osallistumaan virtuaalisiin tapahtumiin. Esimerkiksi videopuhelut, virtuaaliset peli-illat ja etäjuhlat loivat mahdollisuuksia viettää aikaa yhdessä, vaikka fyysinen läsnäolo ei ollut mahdollista. Näiden digitaalisten ratkaisujen avulla nuoret pystyivät ylläpitämään yhteyksiä ja tunteen yhteisöllisyydestä, vaikka olivatkin fyysisesti erillään. (Laine, Kauppinen, Malm, Kontio & Jurvanen 2023b 81, 91–95.)

Tulevaisuudessa on tärkeää ottaa huomioon nuorten tarpeet kaupunkitilan suunnittelussa ja päätöksenteossa. Turvallisen ja toimivan kaupunkiympäristön luominen nuorille edellyttää avointa keskustelua heidän kanssaan ja heidän osallistamistaan suunnitteluprosesseihin. Tämä voi tarkoittaa esimerkiksi nuorten tilojen ja harrastusmahdollisuuksien lisäämistä kaupungissa, jotta nuorilla on turvallisia paikkoja kohdata toisiaan ja toteuttaa omia kiinnostuksenkohteitaan. Lisäksi digitaaliset ratkaisut voivat tarjota uusia tapoja osallistua ja vaikuttaa kaupunkiympäristöön, kuten älykkäät kaupunkisovellukset tai nuorille suunnatut digitaaliset osallistumislustat. Näiden avulla nuoret voivat vaikuttaa kaupunkisuunnitteluun, antaa palautetta ja jakaa ideoitaan helposti ja nopeasti.

Kaiken kaikkiaan pandemia on korostanut nuorten kykyä sopeutua muutoksiin ja löytää luovia ratkaisuja vaikeina aikoina. Heidän sitoutumisensa yhteisöön ja halunsa pitää yllä sosiaalisia suhteitaan ovat inspiroivia esimerkkejä siitä, miten vaikeista tilanteista voi syntyä uusia mahdollisuuksia. On tärkeää tunnustaa nuorten panos ja kuunnella heidän ääntään kaupunkiympäristön kehittämisessä, jotta voimme luoda entistä paremman ja toimivamman ympäristön kaikenikäisille kaupunkilaisille.

2.10 Nuoret tilojen käyttäjinä

Nuorille tärkeitä tiloja ovat koti, koulu ja harrastuspaikat, joissa he viettävät paljon aikaa. Koulunkäynti vie suurimman osan nuorten arjesta. Vaikka kouluissa on tarkat säännöt ja aikataulut, ne ovat samalla nuorten oma maailma, jossa he voivat rakentaa ystävyys-suhteita ja kehittää identiteettiään. Harrastuspaikat ja muut tekemisen tilat tarjoavat mahdollisuuden aktiiviseen osallistumiseen, mikä voi antaa nuorille voimaa ja tunnetta siitä, että he voivat vaikuttaa suunnitteluun ja päätöksentekoon. (Koskinen 2007, 129–135.)

Useissa länsimaissa on havaittu, että nuorten itsenäinen liikkuminen on vähentynyt vanhempien kontrollin ja aikataulutetun arjen lisääntymisen myötä. Vanhemmat saattavat rajoittaa tai kieltää nuorten itsenäisen liikkumisen kodin ulkopuolella, mikä aiheuttaa heille turvattomuutta. Nuorten kotikaupungin ympäristö muuttuu vain näkymäksi, jota he voivat ihailia auton takapenkiltä tai vanhempien valvonnan alaisuudesta. Tämä johtuu tiukemmasta aikatauluttamisesta ja siitä, että nuoret usein kulkevat vanhempien kyydissä. (Sibley 1995, 260). Vaikka tilanne ei ole Suomessa yhtä radikaali kuin muissa länsimaissa, nuorten tilankäyttö on silti hyvin ainutlaatuista. Nuoret tarvitsevat tiloja, joissa voivat viettää aikaa ystäviensä kanssa ja ottaa tilan haltuunsa. He haluavat olla pois vanhempien valvonnasta, mutta samalla heidän toimintaansa voivat vaikuttaa muiden nuorten katseet. Sosiaalinen vuorovaikutus on merkittävässä roolissa näissä tilanteissa. Nuoret pyrkivät valtaamaan tilan ja kehittämään omaa identiteettiään. (Matthews, Taylor, Limb, & Percy-Smith 2000, 62.)

2.11 Lautakunnan päätös eli Hertsiin siirtymisen taustat

Hertsiin siirtymisen syitä tarkastellessa on tärkeää ymmärtää kulttuuri- ja kirjastolautakunnan päätöksen taustalla vaikuttaneet tekijät. Päätös, joka tehtiin kokouksessa 8.12.2015, koski kirjaston siirtymistä rakenteilla olevaan kauppakeskus Hertsiin. Tämä päätös ei syntynyt tyhjästä, vaan sillä oli vankka perustelu ja taustalla selkeitä tarpeita.

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta päätti kannattaa kirjaston siirtymistä Hertsiin. Aikaisemmin käytössä olleet tilat olivat kooltaan noin 2000 m², kun taas uudet tilat Hertsi-kauppakeskuksessa olivat 1000 m². Tämä muutos merkitsi tilojen kutistumista noin puoleen, samalla kun vuokratkustannukset nousivat reilulla 50 000 € kuukaudessa. Lautakunta perusteli kirjaston siirtymistä sillä, että edellisessä paikassa (Kettutie) kirjasto osoittautui tarjolla oleviin resursseihin nähden suhteellisen tehottomaksi (Helsingin kaupunki 2015.)

Lisäksi voimassa olevan asemakaavan mukaan alue oli kaavoitettu asuntorakentamiselle, mikä edellytti kirjasto- ja nuorisotalorakennuksen purkamista. Kirjastopalveluverkon kehittämisessä painotettiin kirjastojen sijoittamista asiointireiteille ja joukkoliikenteen saavutettavuuteen, erityisesti metroaseman ympäristöön. Kauppakeskus Hertsiin sijoittuva kirjasto tarjosi mahdollisuuden toimia ei-kaupallisena sivistyksen tilana ja laajentaa keskuksen palveluja. Herttoniemen metroaseman käyttölukujen perusteella ennustettiin kirjaston kävijämäärien yli kaksinkertaistuvan, mikä oli tärkeä näkökulma päätöksen taustalla. (Helsingin kaupunki 2015.)

Nuorisopalveluiden siirtymisen perustelut nuorisolautakunnalta olivat myös voimassa olevan asemakaavan muutokset, jotka edellyttivät nykyisen kiinteistön purkamista asuntorakentamisen tieltä. Nuorisotoimi arvosti Herttoniemeä tärkeänä toiminta-alueena, ja uusien toimitilojen sijainti lähellä metroasemaa oli ollut jo pidempään toiveissa. Nuorisotoimi oli myös sitoutunut lautakunnan päätöksellä turvaamaan Länsi-Herttoniemen alueen varhaisnuoritoiminnan, vaikka rakennus puretaankin. (Helsingin kaupunki 2015.)

Näin ollen päätös kirjaston ja nuorisotalon siirtymisestä Hertsiin perustui huolelliseen harkintaan ja kaupunkisuunnitteluun, joka pyrki ottamaan huomioon alueen kehitystarpeet ja palveluiden saavutettavuuden

2.11.1 Helsingin kaupunkistrategia 2017–2021 – Maailman toimivin kaupunki

Helsinki pyrkii kaikessa toiminnassaan olemaan palvelutehtävissä ja ymmärtää roolinsa edellytysten luojana ja mahdollistajana. Se luo aktiivisesti kumppanuuksia kansalaisjärjestöjen ja kaikkien niiden kanssa, jotka ovat kiinnostuneita kaupungin kehittämisestä tai elävöittämisestä. Helsinki vahvistaa asemansa kansainvälisenä edelläkävijänä osallisuuden ja avoimuuden edistämässä. Sen tavoitteena on, että asukkaat ja yritykset luottavat kaupungin toimintaan ja heidän todellinen vaikutusmahdollisuutensa vahvistuu. Modernit osallisuuskäytännöt pyritään käyttöönottamaan väestöryhmien välisen ymmärtämisen parantamiseksi, yhdenvertaisuuden lisäämiseksi ja palveluiden laadun parantamiseksi. (Helsingin kaupunki 2018, 15.)

Helsinki pyrkii luomaan tasavertaisia mahdollisuuksia varmistamalla, että kaupungin tiloja on helppo ja turvallista käyttää koulutus-, kansalaistoiminta- ja kulttuuritarkoituksiin. Tämä tarkoittaa, että Helsinki haluaa tukea asukkaiden ja yhteisöjen alueellista oma-aloitteisuutta ja yhteistoimintaa sekä tarjota riittäviä vaikutusmahdollisuuksia. (mt. 20.)

3 OPINNÄYETYÖN TARVE, TAVOITTEET JA AJANKOH- TAISUUS

Nuorisotilat ja kirjastot ovat paikkoja, joilla on erilaisia kävijöitä. Yhteistyön avulla voidaan tavoittaa uusia kävijöitä. Esimerkiksi kirjasto ja nuorisotila voivat järjestää yhteisen tapahtuman, joka kiinnostaa sekä kirjaston että nuorisotilan kävijöitä. Tällainen tapahtuma voi houkuttaa uusia kävijöitä molempiin paikkoihin ja siten laajentaa kävijäkuntaa.

Yhteistyötä on rakennettu muutosta alkaen ja sillä on nähty olevan merkitystä sekä tarjoavan mahdollisuuksia. Tavoitteena on selvittää, onko avoin nuorisotyö ja kirjasto hyvä yhdistelmä vai olisiko parempi yhdistää ohjatumpaa nuorisotyötä ja kirjaston palveluita samaan tilaan. Tämän opinnäytetyön kautta pyritään löytämään paras tapa hyödyntää näiden kahden toimijan voimavaroja ja tarjota nuorille monipuolisia palveluita saman katon alta. Opinnäytetyössä kehitetty toimintamalli on askel kohti toimivampaa yhteistyötä ja mahdollisuus löytää uusia tapoja tehdä yhteistyötä.

On myös tärkeää selvittää, onko ympäröivät yhteisöt ja koko yhteiskunta valmis tällaiseen yhteistyöhön. Yhteiskunnan tuki ja hyväksyntä ovat olennaisia tekijöitä, jotka edistävät yhteistyön toteutumista ja kehittämistä. Selvitys auttaa arvioimaan, onko olemassa tarvittava tuki ja resurssit tällaisen yhteistyön toteuttamiseksi.

Tarve tälle yhteistyölle syntyi uuden nuorisotilan avaamista keskellä koronapandemiaa vuonna 2020, omista havainnoista ja lisääntyneestä nuorten ahdistuksesta sekä tarpeesta oman tilan löytämiseen. Täten tarve turvalliselle ja tukevalle ympäristölle on entistäkin suurempi. Nuorten lukutaidon heikentymistä voidaan ehkäistä ja korjata tarjoamalla heille monipuolisia lukemisen, oppimisen ja turvallisen oman tilan mahdollisuuksia, joita kirjasto ja nuorisotila voivat tarjota yhdessä.

3.1 Omat havainnot tarpeesta

Olen havainnut työskennellessäni Hertsin nuorisotilalla, että vaikka yhteiset tapahtumat ovat toimineet houkuttimena uusille kävijöille, säännöllinen ja syvällisempi yhteistyö on jäänyt vähäiseksi. Kirjaston ja nuorisotilan työntekijöiden kesken ei ole vielä muodostunut vakiintunutta tapaa tehdä yhteistyötä, mikä on johtanut resurssien tehottomaan käyttöön. Tämä yhteistyön puute on molempien tiimien kannalta erityisen harmillista, koska meitä yhdistää samat nuoret

ja heidän tarpeensa. Moniammatillinen yhteistyö tarjoaa nuorille entistäkin monipuolisempia palveluita ja mahdollisuuksia.

Moniammatillisuus tuo mukanaan myös haasteita, kuten erilaisten näkemysten yhteensovittamisen ja työnjaon selkeyttämisen tarpeen. Kuitenkin uskon vahvasti, että yhteinen päämäärä, auttaisi molempia tiimejä ylittämään nämä haasteet ja synnyttäisi uusia luovia ratkaisuja.

Näiden tarpeiden ja tavoitteiden pohjalta pyritään luomaan yhteistyön kehittämisen toimintamalli, joka hyödyntää sekä avointa nuorisotyötä että kirjaston resursseja ja palveluita.

3.2 Opinnäytetyön ajankohtaisuus

Suomalainen yhteiskunta pitää kunnallista nuorisotyötä erittäin tärkeänä osana toimintaansa. Tämän roolin keskiössä on kasvatuksellinen näkökulma, jonka tavoitteena on tukea nuorten yksilöllistä kehitystä ja valtaistumista, kuten Soanjärvi (2011) on korostanut.

Tutkija Karla Malm (2021, 102) on pohtinut, millaisia suuntia nuorisotyö voi ottaa tulevaisuudessa. Hänen keskeinen viestinsä on, että nuorisotyö ei ainoastaan sopeudu tuleviin haasteisiin, vaan se myös aktiivisesti vaikuttaa yhteiskunnan kehittämiseen omalla toiminnallaan. Malm (2021) esittelee kymmenen mahdollista kehityskulkua nuorisotyössä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä. Näitä ovat esimerkiksi nuorisotyön laajentuminen eri toimintakentille, moniammatillisen yhteistyön vahvistuminen ja nuorisotyön oman identiteetin säilyttäminen. Lisäksi arvioinnin merkitys kasvaa resurssien ja vaikuttavuuden näkökulmasta, ja teknologian kehitys, ilmastomuutos sekä nuorten osallisuus muokkaavat nuorisotyön suuntaa.

Tämä näkökulma korostaa, että nuorisotyöllä on aktiivinen rooli yhteiskunnan kehittämisessä. Se ei vain sopeudu ulkoisiin muutoksiin, vaan osallistuu aktiivisesti tulevaisuuden muovaamiseen. Yhteistyö kirjastojen kanssa voi toimia voimavarana tässä tavoitteessa, tukien nuorten kasvua ja osallisuutta tulevaisuuden haasteiden keskellä.

Myös viimeaikaiset uutiset ja kirjoitukset jengiytymisestä, rikoksista, pahoinpitelyistä, lukutaidon heikentymisestä ja nuorten pahoinvoinnista sekä maahanmuuttajataustaisten nuorten integroitumisesta suomalaiseen yhteiskuntaan tuovat esiin, että nuorisotyön merkitys ei ole vähentymässä, vaan päinvastoin. Nuorisotyön merkitys yhteiskunnassa on erittäin suuri ja korostuu kasvatuksellisenä vaikutuskeinona. Nuorisotyön merkitys näkyy myös siinä, että suomalainen yhteiskunta on tietoisesti panostanut resursseja ja rahoitusta tähän toimintaan. Kasvatuksellisen

toiminnan katsotaan olevan kannattavaa pitkällä aikavälillä, mikä viittaa siihen, että nuorisotyön vaikutukset ulottuvat kauas tulevaisuuteen.

Nuorten väkivaltaisuus ja jengiytyminen ovat monimutkaisia ongelmia, joiden taustalla usein vaikuttavat syrjäytyminen ja osattomuus. Tämä ilmiö on ylisukupolvista ja periytyvää. (Allianssi 2023.) Muun muassa Virtasen ja Riukulan (2021) teettämät tutkimukset osoittavat, että koulutuksen ulkopuolelle jääminen lisää riskiä joutua rikosoikeudelliseen vastuuseen. Vaikka maahanmuuttajataustaiset nuoret ovat ylliedustettuina rikoksissa, myös suomalaistaustaisilla on havaittu rikosepäilyjen määrän kasvua. Tämä kuitenkin juontaa juurensa enemmän perheissä periytyvään pahoinvointiin ja osattomuuteen. Ennaltaehkäisy on ratkaisevaa. Se vaatii kattavia palveluja, kuten neuvoloita, kouluja ja nuorisotyötä, sekä varhaista tukea. (Allianssi 2023.) Nuorten tulee olla osa ratkaisua, ja heidät tulee ottaa mukaan päätöksentekoon. Yhteiskunnan tuki ja toimenpiteet ovat välttämättömiä nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi ja väkivaltaisuu- den torjunnassa jo ennaltaehkäisevässä vaiheessa.

Yksi huolestuttava ajankohtainen syy uuden toimintamallin suunnitteluun on Ylen (2022) julkaiseva uutisointi Nokialla olleesta kirjaston ja nuorisotilan yhdistämisestä. Uutinen osoittaa, että tila Nokialla oli alun perin suuri odotus, mutta käytännössä se oli osoittautunut haastavaksi ratkaisuksi. Virran kirjasto- ja kulttuuritalo avattiin kaksi vuotta sitten kaupungin keskustassa, ja sen tavoitteena oli toimia sivistyksen kehtona ja nokialaisten yhteisenä olohuoneena. Nuorillekin haluttiin tarjota tilaa, koska vanha keskustan nuorisotila suljettiin. Kirjaston lasten- ja nuortenosaston yhteyteen avattiin uudet nuorisotilat. Nuorten äänet ja tilojen käyttö eri-ikäisten kesken aiheuttivat häiriöitä, mikä vaikutti kirjaston toimintaan ja loi turvattomuutta vanhempien silmissä. Tämän seurauksena sohvut ja tuolit siirrettiin pikkuhiljaa kirjaston puolelta varsinaiseen nuorisotilaan, mutta tilat eivät houkuttelleet nuoria. Kävijämäärä laski merkittävästi, ja nuoret kokivat, että tämä ei ole heidän oma paikkansa. Tämä tilanne johti siihen, että nuorisotilat halutaan siirtää Virrasta muualle. Nuoret toivovat tiloiksi jotain vastaavaa kuin entiset nuorisotilat, joissa oli tilaa oleskeluun, musiikkihuoneita, ruokailutiloja, iso keittiö ja leffa-huone. Lisäksi kaivataan liikuntasalia ja enemmän tilaa yksinkertaisesti hengailuun.

4 AINEISTO

4.1 Haastattelut

Haastattelumenetelmänä toimi teemahaastattelu. Teemat oli valmiiksi jaettu pienempiin osiin miellekartan (Liite 1) avulla, jonka haastateltava sai näkyviin tueksi keskusteluun. Miellekartan avulla haastateltava sai kertoa ajatuksiaan teemoista oman mielenkiinnon mukaan niin, että haastateltavaa ei johdateltu mihinkään tiettyyn suuntaan vastauksissaan. Teemoissa on kartoitettu taustaa ja valmiuksia työhön, moniammatillisessa työympäristössä toimimisen haasteita ja nuorten kohtaamista. Lisäksi teemoissa on ollut johtamisen roolista ja tilojen haasteita. Myös ongelmia, onnistumisia ja kehittämideoita on käyty läpi haastatteluissa. Nämä teemat ovat nousseet tärkeimmiksi, kun olen tutkinut ja havainnoinut yhteistyön kehittymisen kulmakiviä työssäni Hertsin nuorisotilalla jo ennen opinnäytetyön aloittamista ja sen aikana. Haastattelut oli rakennettu niin, että niistä sai mahdollisimman paljon hyötyä vahvistamaan yhteistyötä kirjaston ja nuorisotilan välillä ja löytäisin molemmille osapuolille toimivat työtavat ja rakennettua yhteisesti hyödynnettävää toimintamallia.

Hain tutkimusluvan kaupungin materiaalien käyttöön ja haastattelujen tekemiseen Helsingin kaupungin kansilasta 23.02.2023. Tutkimusluvan saatuaani kirjoitin taustatietoja ja tutustuin tarkemmin syihin, miksi Hertsiin oli siirretty ja mitä yhteistyön eteen oli jo tehty. Kun tausta ja teoria oli hallussa, aloin suunnittelemaan haastatteluja. Haastattelut pidettiin Hertsin nuorisotilalla huhti- toukokuun 2023 aikana yksilöhaastatteluina työntekijöille sopivana hetkenä. Nuorisohjaajat tulivat haastatteluihin pyytämällä Hertsin avoimesta toiminnasta ja kirjaston työntekijät ilmoittautuivat haastatteluihin Teams-sovelluksessa lähetettyjen kutsujen kautta. Vapaaehtoisia haastatteluun oli helpompi löytää nuorisohjaajista, kun taas kirjaston työntekijöitä oli hankalampi tavoittaa. Ensimmäiseen Teams-kutsuun ei tullut ketään innokasta kirjaston puolelta ja toisen kutsun jälkeen kävin henkilökohtaisesti kysymässä ovatko huomanneet pyynnön tulla haastatteluun ja olisivatko vapaaehtoisia siihen.

Haastattelut etenivät niin, että aluksi laitoin Teams-sovelluksella nauhoituksen ja litteroinnin päälle ja sen jälkeen haasteltaville kerrottiin, miksi ovat haastateltavana ja mikä on opinnäytetyön tarkoitus ja tavoitteet. Haastateltavalle kerrottiin myös, että haastattelun saa keskeyttää, missä kohtaa haluaa ilman perusteltua syytä. Haastateltavalle kerrottiin, että haastattelu nauhoitetaan ja litteroidaan ja äänite tuhoetaan. Tutkimusaineistoa käsitellään luottamuksellisesti ja

haastateltavien henkilöllisyys ei ole lopullisessa tutkimuksessa tunnistettavissa. Kun haastateltavalta oli saatu lupa aloittaa haastattelu, näytettiin haastateltavalle miellekartta (liite 1). Haastateltavalle kerrottiin, miten sen avulla keskustellaan ja suoritetaan haastattelu ja kysyn mahdolliset lisäkysymykset, jota haastattelu materiaalista syntyi. Haastatteluiden kestoksi olin arvioinut suunnitellussa 30-60minuuttia, mutta haastattelut olivat loppujen lopuksi kestoltaan noin 20minuuttia. Haastatteluja oli yhteensä seitsemän, jotka jakautuivat suhteellisen tasan nuorisohjaajien ja kirjaston työntekijöiden kesken.

4.2 Kokousmuistiinpanot yhteistyöpalavereista

Kerran viikossa pidettävä kirjaston ja nuorisopalveluiden palaveri on 2020 vuoden kehittämispäivillä suunniteltu palaveri. Palaveriin osallistuvat kirjaston puolelta lapsi ja nuoriso kirjastotyötä tekevät työntekijät, ja nuorisotiimin puolelta osallistuminen on ollut sen mukaan, kuka kerkeää milloinkin. Kokouksissa on noudatettu samaa kokouspohjaa ja käyty läpi aina edellisen viikon ongelmia nuorissa, mutta yhteistyön suunnittelu, arviointi ja kokemustieto on jäänyt oleellisesti puuttumaan palavereista. Kokousmuistioita olen voinut hyödyntää osana opinnäytetyötä, kun olen päässyt tutkimaan, millaisia keskusteluja ja päätöksiä yhteistyöstä on sovittu ja miten ne ovat lähteneet toteutumaan. Kokousmuistiinpanoista käy ilmi, mitä ongelmia on huomattu nuorten kohdalla ja millaisia haasteita ne ovat tuoneet yhteisissä tiloissa. Haasteet ovat pääasiassa olleet nuorten äänekkyyttä, epäkohteliasta käytöstä tai sotkemista. Näiden haasteiden ratkaisutarpeesta on opinnäytetyö saanut alkunsa. On toivottu, että löydetään ratkaisut vähäiseen yhteistyön näkymiseen ja myös muihin kokouksissa nousseisiin ilmiöihin muun muassa liittyen tilojen haasteellisuuteen. Kokousmuistiinpanot auttoivat nostamaan kehitettäviä kohteita, jotka on jo tiedostettu, mutta asioille ei olla vielä päästy tekemään mitään.

4.3 Kirjaston ja Hertsin nuorisotiimin kehittämispäivä

Kehittämispäivillä 2023 esiteltiin kyseinen opinnäytetyön aihe ja keskusteltiin siitä, miten se keskittyy kirjaston ja nuorisotilan yhteistyön kehittämiseen. Työntekijät pohdiskelivat yhdessä johtamisen kehittämistä ja kävivät läpi edellisen vuoden kehittämispäivän materiaaleja. He keskustelivat aktiivisesti nuorisotilan ikärajojen vaikutuksista työskentelyyn ja suunnittelivat mahdollisia tulevia tapahtumia, kuten kauppakeskus Hertsin synttäreitä ja kahvilaa nuorille. Lisäksi he pohtivat kirjaston ja nuorisotilan välisiä haasteita, kuten tilankäyttöä ja nuorten käyttäyty-

mistä. Ryhmätöissä etsittiin ratkaisuja kipukohtiin, ja tavoitteena oli vahvistaa yhteistä toimintakulttuuria. Resurssien ja tilojen haasteisiin pyrittiin löytämään ratkaisukeskeisesti uusia ideoita.

Kehittämispäivä tarjosi arvokasta empiiristä aineistoa ja käytännön esimerkkejä, jotka rikastuttavat opinnäytetyötä sen tulosten ja johtopäätösten tekemisessä. Käydyt keskustelut, alustukset ja ryhmätyöt tarjoavat konkreettisia esimerkkejä siitä, miten haasteita ja kehittämistä on jo lähdetty edistämään ja mitä se vaatisi vielä lisää. Keittämispäivillä ei kuitenkaan omien havaintojen mukaan ollut vaikutusta toimintakulttuuriin tai johtamiseen työpaikalla tai se ei vaikuttanut työntekijöiden asenteisiin ja yhteistyön kehittymiseen syvemmäksi.

4.4 Aineiston analyysimenetelmä

Tyypittely on tehokas menetelmä haastattelujen analysoinnissa laadullisessa tutkimuksessa. Tämä menetelmä auttaa jäsentämään aineiston, tunnistamaan keskeiset teemat ja kategoriat, sekä luomaan ymmärrystä tutkittavasta ilmiöstä. Analyysin avulla pystyy syventämään tietoa tutkimusaiheesta ja tuottamaan rikkaan ja systemaattisen kuvauksen tutkimusaineistosta. (Eskola & Suoranta 2014, 214.) Tässä opinnäytetyössä on käytetty analyysissä apuna kysymyksiä, joilla on pyritty arvioimaan, mikä on ollut onnistunutta ja mikä epäonnistunutta. On tärkeää tietää, mikä työyhteisössä koetaan toimivaksi ja mikä ei, jotta voidaan kehittää yhteistyötä.

Aluksi haastatteluaineiston analysoinnissa käytettiin teemoittelua, koska se tuntui luonteeltaan analysointitavalta. Aineistosta nousi esiin teemoja, jotka liittyivät nuorten kohtaamiseen, moniammatilliseen yhteistyöhön, tiloihin, johtamiseen ja taustatekijöihin sekä kokemuksiin ja niiden vaikutukseen yhteistyön kehittymisessä.

Teemojen avulla oli mahdollista vertailla niiden esiintymistä aineistossa ja valita keskeisimmät aiheet kysymyksenasetteluja varten. Pyrin ensin löytämään tutkimuksen kannalta olennaiset aiheet litteroidusta haastattelutekstistä ja sitten karsimaan epäolennaiset aiheet pois. Kvalitatiivisen aineiston analysointi tapahtui sitaattikokoelman avulla, joka perustui aiemmin mainittuihin teemoihin. Teemoittelu edellyttää teorian ja empirian vuorovaikutusta. (Eskola & Suoranta 2014, 175–176.) Tämä näkyy opinnäytetyössäni haastattelusitaattien ja teorian yhdistämisenä. Haastattelun tuloksissa käytännön työstä nousseet esimerkit sitovat teoreettisen osuuden todellisuuteen ja teoreettisen osuuden tarkastelu vahvistaa aineiston käyttökelpoisuutta.

Teemoittelu on suositeltava analyysimenetelmä, kun tutkitaan käytännön ongelman ratkaisua. Haastatteluista voi poimia olennaista tietoa tutkimusongelman kannalta (mt., 179).

5 TUTKIMUSMENETELMÄT

5.1 Tutkimusetiikka

Tutkimusetiikan noudattaminen on olennainen osa vastuullista tutkimustyötä. Tekijän on pyrittävä suojelemaan tutkimusaineistoa ja tutkittavien yksityisyyttä kaikissa vaiheissa tutkimuksen toteuttamista. Aineiston säilyttämisen ja käytön on tapahduttava siten, että tutkittavien anonymiteetti säilyy ja heidän henkilötietonsa pysyvät turvassa. Tällä tavoin tutkimuksen eettiset periaatteet toteutuvat ja haastateltavien oikeuksia kunnioitetaan. Tutkimusetiikka korostaa tutkimusaineiston ja tutkittavien suojeluun liittyviä kysymyksiä (Kuula 2006, 25). On ensisijaisen tärkeää varmistaa, että tutkimusaineisto pysyy turvassa eikä joudu väärin käsiin, samalla kun tutkittavien anonymiteetti säilyy koko tutkimuksen ajan, myös tutkimustulosten julkaisemisen jälkeen. Tutkijan vastuulla on selittää haastateltaville, miten anonymiteetti tullaan turvaamaan tutkimuksen aikana. Yleisesti käytetään koodausta tai numerointia, joka takaa haastateltavien yksityisyyden. Anonymiteetti antaa tutkijalle myös vapauden käsitellä herkkiä aiheita, tietäen ettei se aiheuta haittaa tutkittaville. (Mäkinen, 2006. 92–93.)

Luottamuksellisuus on erittäin tärkeää. Tutkijan on tärkeää selittää, miten tutkimusaineistoa käytetään ja säilytetään siten, että tutkittavien henkilötiedot pysyvät turvassa. Suorat tunnistetiedot on hävitettävä niin, ettei niitä voida käyttää tulevaisuudessa mihinkään muuhun tutkimukseen. Tutkimukseen osallistuminen on aina vapaaehtoista, ja tutkittaville on tarjottava riittävästi tietoa tutkimukseen liittyvistä asioista. Ennen tutkimukseen osallistumista on kerrottava haastattelutavat (yksilö- tai ryhmähaastattelu) ja mahdollinen nauhoittaminen tai kuvaaminen. (Kuula 2006, 108–109.) Tutkimukseen osallistuminen voidaan keskeyttää milloin tahansa, vaikka henkilö olisi alun perin suostunut siihen. Tutkijan ei missään tapauksessa tule painostaa haastateltavaa jatkamaan haastattelua, ja jotkut kysymykset voivat tuntua liian henkilökohtaisilta tai tunkeilevilta haastateltavasta.

Tutkimusaineiston säilyttämiseen liittyviä asioita on harkittu tässä opinnäytteessä huolellisesti. Tärkeintä oli varmistaa anonymiteetin säilyminen, jotta tutkittavat eivät ole jatkossakaan tunnistettavissa ja ainoastaan ne aineiston osat on säilytetty työtä tehdessä, jotka ovat olleet välttämättömiä argumenttien ja analyysin perustana. Nämä osat eivät sisällä mitään tietoja, jotka mahdollistaisivat tutkimukseen osallistuneiden henkilöiden tunnistamisen ja kaikki tutkimusaineisto hävitetään työn valmistuttua, pois lukien suorat lainaukset työssä.

5.2 Laadullinen tutkimus

Laadullinen tutkimus lähtee siitä, että on valittu aihe, joka vaatii tutkimista. Tämä aihe voi tulla tutkijan omista havainnoista tai kokemuksista, joita on tätä opinnäytetyötä tehdessä tullutkin omassa työssä huomattujen haasteiden kohtaamisessa, kun on tehnyt töitä nuoriso-ohjaajana Hertsin nuorisotilassa, joka sijaitsee kirjaston kanssa samassa tilassa. Tutkimuksen tarkoituksena on ymmärtää tutkittavaa ilmiötä tutkimuksen kohteena olevien henkilöiden näkökulmasta. Tämä edellyttää, että tutkijalla on tietoa ja taitoa erilaisista menetelmistä, joita voidaan käyttää tutkimuksen tekemiseen (Puusa & Juuti 2020. 15). Laadullisessa tutkimuksessa on kehitetty erilaisia menetelmiä, joiden avulla tutkimusta voidaan lähestyä ja vastata tutkimuskysymyksiin (mt, 16).

Laadullinen tutkimus pyrkii löytämään tutkimuksen kohteena olevien henkilöiden kokemuksia. Tämä haaste edellyttää, että tutkija säilyttää neutraalin asemansa ja esiintyy luotettavana ja luontevana yhteistyökumppanina. Tutkimuksen tarkoituksena ei ole löytää tietoa ilmiön esiintymistiheydestä, vaan pyrkiä saamaan esille erilaisia näkökulmia, joista aihetta voi tarkastella. Aineiston hankinnassa ja analysoinnissa tulee olla herkkä niin, että saadaan esille erilaisuutta. Laadullisen tutkimuksen menetelmät ovat induktiivisia ja aineistolähtöisiä. Vuoropuhelu teorian ja aineiston välillä on tärkeää, mutta teoria ei ole lähtökohta vaan apuväline eri vaiheille. (Puusa & Juuti 2020, 16–20.)

Laadullisessa tutkimuksessa sisällön analysoinnin on tarkoitus tuoda aineistoon selkeyttä ja tuottaa siihen uutta tietoa. Siinä pyritään tiivistämään saatu tieto, säilyttäen kuitenkin kaiken oleellisen informaation. Koska haastattelu materiaalit voivat olla hajanaisia on analysoinnin tarkoitus selkeyttää kerättyä aineistoa ja pitää tutkimus mielekkäänä, mutta kuitenkin niin, että samankaltaisuudet ja erilaisuudet erotellaan toistaan. Aineistossa voi siis olla sekä toisensa poissulkevia että yksiselitteisiä luokkia. (Eskola & Suoranta, 2014. 138.)

5.3 Teemahaastattelu

Haastattelu on yksi keskeisimmistä menetelmistä tieteen ja tutkimuksen alalla. Se on menetelmä, joka mahdollistaa tutkijan pääsyn tutkittavien ajatuksiin, mieltymyksiin, mielihaluihin, odotuksiin ja kokemuksiin. Erityisesti kokemuksiin ja mieltymyksiin pääseminen oli tavoit-

teena tutkimusmenetelmää valittaessa. Haastattelu on tietoisuuden ja ajattelun sisältöihin kohdistuva menetelmä, jonka tavoitteena on kerätä sellainen aineisto, jonka avulla on mahdollista tehdä tutkittavaa ilmiötä koskevia uskottavia päätelmiä. (Puusa 2020, 165.)

Haastattelu sopii erityisesti abstraktien ilmiöiden tutkimiseen, kunhan tutkija kykenee rakentamaan tutkimuksen edellyttämät abstraktiot sarjaksi konkreettisia kysymyksiä, joihin haastateltava osaa vastata. Tämä vaatii tutkijalta esiyymmärryksen ja aiemman teorian valossa kyvyn hahmottaa tutkimuksen kohteeseen liittyvät abstraktiot ja kääntää ne konkreettisiksi kysymyksiksi. (Puusa 2020, 165.)

Haastattelun etu on myös se, että haastateltaviksi voidaan valita henkilöitä, joilla etukäteen tiedetään olevan kokemusta tutkittavasta ilmiöstä tai tietoa aiheesta. Tällöin voidaan käyttää tarkoituksenmukaista, harkinnanvaraista näytettä. Haastattelun joustavuus perustuu muun muassa siihen, että itse tiedonkeruutilanteessa tutkijalla on mahdollisuus suunnata tiedonhankintaa tutkimuskysymyksen kannalta olennaiseen suuntaan. (Puusa 2020, 161.)

Opinnäytetyössä on hyödynnetty teemahaastattelua, joka on yksi haastattelun muodoista, se perustuu etukäteen valittujen teemojen ja niitä koskeviin tarkentaviin kysymyksiin, jotka on ennalta päätetty ja sitä kautta teemahaastattelu mahdollistaa haastattelun ohjaamisen ilman, että sitä kontrolloi kokonaan. Teemahaastattelu on kuitenkin lähtökohtaisesti hyvin vapaamuotoinen ja joustava haastattelumenetelmä ja se tarjoaa mahdollisuuden syvälliseen ja laaja-alaiseen tiedonkeruuseen aiheesta. (Puusa 2020, 175.)

Koen, että teemahaastattelu sopii erityisesti kehittäviin opinnäytetöihin, koska sen avulla on helppo kerätä laadullista aineistoa, joka on arvokasta kehittämistoiminnassa. Teemahaastattelu on myös joustava menetelmä ja se tarjoaa monenlaisia vaihtoehtoja haastatteluiden toteuttamiseen. Opinnäytetyössä menetelmäksi valikoitui yksilöhaastattelut ja ne olivat kestoltaan noin 30 minuuttia ja niiden kautta pääsi hyvin syventymään aiheeseen ja ne antoivat aitoja sekä relevantteja vastauksia tutkimuksen kannalta.

5.4 Havainnointi tutkimusta tukevana menetelmänä

Havainnointi on yksi käyttämäni menetelmistä tutkimuksessa. Sen avulla voi saada tietoa monista eri ilmiöistä, ja sen avulla voidaan tutkia asioita eri näkökulmista. Havainnointia voidaan käyttää sekä pääasiallisena että muuta aineistonkeruuta tukevana menetelmänä. (Paalumäki & Vähämäki 2020, 208.)

Havainnoinnin muodot voidaan eritellä sen mukaan, mikä on tutkijan rooli suhteessa tutkittavaan ilmiöön. Tutkija voi olla joko osallinen tai ulkopuolinen suhteessa ilmiöön. Kun havainnointi tapahtuu omalla työpaikalla tai esimerkiksi oman yhteisön parissa, tutkija on osallinen tutkittavassa ilmiössä. Tällöin hänellä on mahdollisuus seurata tilanteita reaaliajassa ja havainnoida, miten ilmiöt käytännössä toteutuvat. (Paalumäki & Vähämäki 2020, 209–210.) Tässä tilanteessa olen ollut osallinen suhteessa ilmiöön, sillä olen työpaikalla havainnoinut tilanteita, sekä ollut osallisena kehittämispäivillä ja kirjaston ja nuorisopalveluiden yhteisissä viikkopalavereissa.

Havainnoinnin etuna on erityisesti sen autenttisuus eli se, että havainnoimalla on mahdollista päästä seuraamaan todellisia tilanteita reaaliaikaisesti, tässä ja nyt. Sen sijaan, että tutkija esimerkiksi kysyisi työntekijältä haastattelussa, miten kyseisessä paikassa tehdään strategiatyötä. Tutkija voi itse osallistua henkilökunnan strategiapäivään, johtoryhmän kokouksiin tai tehdä havaintoja siitä, miten strategiaan suhtaudutaan työpaikan kahvihuoneessa. Havainnoinnin avulla on lisäksi mahdollista tarkastella ilmiöitä prosesseina ja pidemmän ajan kuluessa. (Paalumäki & Vähämäki 2020, 211.)

Havainnoinnin etuna on myös sen kokonaisvaltaisuus, koska saatu tieto on suoraan kytkettävissä asiayhteysteensä. Esimerkiksi havainnoidessa kävi ilmi, että kirjaston ja nuorisotilan yhteistyön sujuvuudesta ja toimivuudesta on kertynyt sekä omakohtaisia havaintoja että haastatteluaineistoa, jotka tarjoavat näkemyksiä yhteistyön yhtenäisyydestä ja mahdollisista eroavuuksista.

Omien havaintojen perusteella yhteistyö nuorisotilan ja kirjaston välillä näyttää olevan suhteellisen haasteellista ja heikosti toimivaa. Nuoret käyttävät kirjastoa monipuolisesti joko yksin tai ryhmissä, mikä on aiheuttanut haastavia tilanteita ja yhteistyön tekeminen tilanteen ratkaisuksi olisi ollut tärkeässä osassa. Haastatteluissa esiin tulleista vastauksista voidaan päätellä, että nuoret viihtyvät tiloissa ja nuorisotilan läsnäolo kirjastossa koetaan myönteisenä kirjaston työntekijöiden keskuudessa. Haastatteluissa korostuu myös työntekijöiden kokemusten ja koulutuksen vaikutus yhteistyön sujuvuuteen. Työntekijöiden henkilökohtainen kokemus nuorten kanssa työskentelystä ja oman roolin ymmärtäminen vaikuttavat yhteistyön laatuun. Tämä eroaa omista havainnoista, sillä omassa tarkkailussa on ollut vaikeampaa arvioida yksittäisten työntekijöiden näkemyksiä ja kokemuksia.

Haastatteluaineistosta nousee esiin myös kysymyksiä johtamisesta ja vastuunjaosta. Työntekijät ilmaisevat tarvetta selkeälle johtamiselle ja vastuunjakomalleja. Tämä eroaa omista havainnoista, joissa yhteistyö on saattanut näyttäytyä mutkattomampana. Haastateltavat korostavat johtamisen roolia yhteistyön kehittämisessä ja toivovat, että johtaminen olisi osa arkea ja vastuunjako selkeytettäisiin.

Yhteistyö nuorisotilan ja kirjaston välillä näyttää olevan monitahoista ja sen sujuvuuteen vaikuttavat sekä käytännön kokemukset että johtamisen ja vastuun näkökulmat. Yhtenäiset havainnot korostavat nuorten aktiivista osallisuutta tiloissa ja positiivista ilmapiiriä. Eroavat havainnot puolestaan nostavat esiin tarpeen selkeille toimintamalleille ja ohjaukselle ylemmältä taholta. Yhteistyön kehittämiseksi olisi tärkeää luoda selkeät johtamis- ja vastuunjakomallit sekä tarjota työntekijöille tarvittavaa koulutusta ja ohjausta. Näin voitaisiin varmistaa, että yhteistyö tukee nuorten tarpeita ja luo molemmille toimijoille rikasta ja monipuolista toimintaympäristöä.

6 TULOKSET

Haastatteluissa haasteltavat korostavat yhteistyön haasteita. Erityisesti ilmenee tarve selkeille toimintamalleille ja yhteistyön johtamiselle. Haastateltavien huomiot korostavat tarvetta käytännön ohjaukselle ja selkeälle vastuunjaolle yhteistyön kehittämiseksi. Tämä kuvastaa haastateltavien tietynlaista kaipuuta konkreettisille ohjeille ja tukimuodoille yhteistyön tehokkaammaksi toteuttamiseksi.

6.1 Nuorten kohtaaminen

Nuorten tarpeisiin ja kiinnostuksen kohteisiin keskittyminen on keskeistä tässä yhteistyössä. Haastateltavien mielestä tärkeää kuunnella nuoren ääntä ja ottaa heidän mielipiteensä huomioon toimintojen suunnittelussa ja toteutuksessa. Nuorten kohtaaminen koettiin haastatteluissa helpoksi ja luonnolliseksi, vaikka kaikki haastateltavat eivät nuorten kanssa päivittäin olleet tekemisissä. Nuorten kohtaaminen on osa molempien toimijoiden työtä. Haastattelu aineistot viestivät empatian ja kunnioituksen tärkeydestä, kun työskennellään nuorten parissa.

”No mä oon paljon nuorten kanssa tekemisissä ja se tuntuu ihan normaalilta, koska se on mun työnkuva olla nuorten kanssa tekemisissä.” (H3)

”Mä koen sen, että nuoret hengaa täällä (kirjastossa) paljon. Nuoret hengaa jotenkin yksilöinä tai sitten ryhmässä niin koen sen tosi positiiviseksi. Mun mielestä on ihanaa, että ne on täällä” (H6)

Nuorten kohtaaminen on merkittävä osa vuorovaikutusta ja ihmissuhteita. Jokaisella ihmisellä, myös nuorilla, on tarve tulla nähdyksi, kuulluksi ja arvostetuksi eli kohdatuksi. Kohtaaminen voi olla dialoginen, jossa suhtaudutaan toiseen ihmiseen aitoa kiinnostusta ja läsnäoloa osoittaen, sekä nuoren vakavasti ottaen. Tällainen arvostava kohtaaminen perustuu ajatukseen ihmisen ainutkertaisuudesta ja arvokkuudesta. (Hynynen 2009, 86.) Hyvä vuorovaikutus ja aito kohtaaminen ovat tärkeitä nuoren ihmisen kasvamisen edellytyksiä.

6.2 Moniammatillinen yhteistyö

Kirjaston ja nuorisotilan työntekijät hyötyvät moniammatillisesta yhteistyöstä. Heillä voi olla erilaisia asiantuntemuksia ja näkökulmia nuorten tukemiseen. Säännölliset palaverit, työpajat tai työryhmät auttavat suunnittelemaan ja arvioimaan yhteisiä tapahtumia ja toimintoja. Yhteistyö mahdollistaa tiedon jakamisen, parhaiden käytäntöjen levittämisen ja ammatillisen kasvun kaikille työntekijöille. Yhteistyön sujuvuudessa koettiin puutteita ja toivottiin enemmän tukea

erityisesti johdolta. Myös lisää koulutusta kohtaamiseen ja konkreettisia toimenpiteitä kaivattiin, sekä kokemustietoa sellaisista paikoista, jossa jo samantyyppinen yhteistyö on ollut pidempään käynnissä. Puutteita huomattiin yhteistyön sujuvuudessa liittyen käytössä oleviin resursseihin ja kommunikaatiovaikeuksiin. Näitä haastatteluissa esiin nousseita puutteita on tarkoitus helpottaa toimintamallin avulla, jonka tarkoituksena on selkeyttää viestintää, edistää tiedon jakamista ja tarjota konkreettisia ratkaisuja yhteistyön sujuvuuden parantamiseksi.

”No tää on ehkä semmoinen. Kenellekään ei vielä hirveästi ole kokemusta, mutta olise, kun joka niinku tietäisi olis niitä valmiita malleja, että miten kannattaa toimia. Joku voisi kouluttaa meitä vähän, että miten kannattaa, että jos jossakin on olemassa semmoisia toimivia esimerkkejä... niin niitä kyllä tarvittaisiin, varinkin tämmöisessä kauppakeskusympäristössä” (H6)

”Niin täällä ei ole semmoista konkreettista yhteistyötä, mitä esimerkiksi eräällä toisella nuorisotilalla on ollut, niin ei ole ollut ollenkaan täällä. Ja tota mikä on ehkä sitten se mihin on varmasti vaikuttanut se, että on korona ja ei se ei ole saanut olla tapahtumia ja muuta tällaista, mutta tota että alun perinkin niinku siellä (toinen nuorisotila) oli tosi paljon sellaista, että tehtiin kaikki suunnittelut ja tällaiset niinku pidemmän tähtäimen suunnittelu valmiiksi Ja niin se on ollut täällä ainakin se, että ei olla osallisena. toistemme tapahtumiin tai tällaisiin. Ja sitten siellä (toinen nuorisotila) toisaalta eri kun siellä oli oikeasti lasten ja nuorten osasto, jossa oli ne samat työntekijät aina, niin jotenkin se oli helppoa, että lasten ja nuorten osasto ja nuorisotalo teki yhteistyötä... olisi kiva, ettei sitä yhteistyötä tehtäisi yhteistyön takia vaan sen takia, että että ja me halutaan, että jee me halutaan” (H1)

Moniammatillisesti toimivassa työympäristössä toimiminen on koettu osittain ongelmalliseksi osaamisen hyödyntäminen, ja tiedon jakaminen muille ei ole lähtenyt toimimaan toivotulla tavalla, vaikka suunnitelmia on tehty yhteisillä kehittämisspäivillä. Eri näkökulmia tarjoavan tiedon kokoaminen ja sen jatkuva yhdessä käsitteleminen vaatii työyhteisöltä erilaisia sosiaalisia taitoja ja työn organisointia niin, että se mahdollistaa yhteistyön (Isoherranen, 2005, 31.)

Kun työskentelin tilalla omien havaintojeni perusteella, kohtasin myös positiivisia hetkiä, vaikka ne eivät olleet suoraan havaittavissa haastatteluaineistossa. Huomasin, että työntekijöiden kesken tapahtui tiedon jakamista ja oppimista. Esimerkiksi, kun kyse oli tietoteknisistä asioista, autettiin toisiamme ja jaettiin asiantuntemusta tarpeen mukaan, esimerkiksi nuorten kohtaamisessa ja keskusteluissa heidän kanssaan.

Hyvän työilmapiirin ja yhteistyön ylläpitämiseksi molemmat tiimit teki myös pieniä eleitä toisilleen, kuten keittivät toisilleen kahvia tai kertoivat, että nuoret olivat leiponeet jotain herkullista, jota kirjaston työntekijät voivat maistella. Tällaiset eleet edistivät tiimin yhteenkuuluvuutta ja loivat positiivisen ilmapiirin yhteistyölle.

6.3 Tilat

Kirjastolla ja nuorisotilalla on erilaisia resursseja ja tiloja käytettävissä, joita voidaan hyödyntää monipuolisiin toimintoihin. Esimerkiksi kirjasto tarjoaa mahdollisuudet rauhalliseen opiskeluun ja lukemiseen. Kirjasto tarjoaa tietokoneita ja laajahkon kirjakokoelman, kun taas nuorisotila tarjoaa studion musiikin tekemiseen, salin ja nuorten kohtaamiseen tarkoitetun ajanviettotilan. Tilat koetaan silti haastavaksi jakaa täysin yhdessä ja niiden käytössä on huomattu suuria puutteita valvonnassa ja käytettävyydessä.

”Tää tila on kirjastossa kirjaston asiakkaiden ja työntekijöiden, niinku se kirjaston valvonta toimii. Meillä ei. Me ei pystytä valvomaan meidän tiloja tai ilman, että se on tosi hankalaa. No olotilasta puolet, mutta sitten siellä onkin niinku keskellä huonetta on seinä minkä takaa on taas mahdoton valvoa että mitä siellä tehdään tai sitten pitää harrastaa sellaista älytöntä kytäämistä kun sä et näe ja se että meille oma ulko-ovea tarkoittaa sitä, että, jos nuori käyttäytyy vaikka huonosti tuolla Hertsin käytävillä ja järjestyksenvalvonta laittaa hänet pihalle, niin sitten hän ei pääse ollenkaan sisälle tai muutakaan” (H2)

”Joskus välillä vähän tuntuu, että joillain meistä eli kirjastolaisista on semmoinen mielikuva, että jokainen nuori joka saapuu kirjastoon jonka yhteydessä sattuu olemaan nuorisotila, on nuorisotilan asiakas ja hän nyt vaan jostain ihmeen syystä halusin olla kirjastossa vähän niinku miksi hän on siellä kirjastossa kun hän voisi mennä nuorisotilaan.” (H6)

Yhteistyötä ajatellessa voisi harkita tilojen yhdistämistä tai luomista, jotta ne tukisivat sekä kirjaston, että nuorisotilan toimintoja. Tämä voi edistää nuorten ja kirjaston monipuolista vuorovaikutusta.

Nuorten tiloilla on suuri potentiaali vaikuttaa positiivisesti nuorten elämään ja yhteisöön. Ne voivat tarjota paikan luovuudelle, oppimiselle, yhteistyölle ja osallisuudelle. Nuorten tilat ovat investointi tulevaisuuteen, joka luo edellytyksiä nuorten kasvulle, kehitykselle ja hyvinvoinnille. Jatkamalla nuorten tilojen kehittämistä ja vahvistamalla nuorten osallistumista niiden suunnitteluun ja käyttöön on mahdollista luoda entistä parempia tiloja, jotka vastaavat nuorten tarpeita ja edistävät heidän kokonaisvaltaista hyvinvointiaan. Yhteistyössä nuorten kanssa on mahdollista luoda inspiroivia ja merkityksellisiä tiloja, jotka tukevat nuorten kasvua, unelmia ja tulevaisuuden mahdollisuuksia. (Valentine, 2004. 143–144.)

6.4 Johtaminen

On tärkeää, että kirjaston ja nuorisotilan yhteistyössä on selkeä johtajuus ja vastuunjako. Hyvin toimiva johtaminen auttaa määrittelemään työtehtävät ja vastuut sekä varmistamaan, että yhteistyö sujuu saumattomasti.

”Mä koen että, ehkä kun tää on meidän arkea tää, että me ollaan täällä niinku duunis ja jotenkin siis onhan se johto niinku johtamista jollekin. Jotenkin se on ihan niinku arkiduunia, mutta jotenkin se, että musta tuntuu että olisi jotenkin yhteistyön ja kaiken sen kehittämisen kannalta tärkeetä, että olis selkeetä kuka sitten ottaa vastuun? Miten me niinku pystytään kehittämään sitä, niin se että, jotenkin se johto ehkä olisi just siinä arjessa enemmän mukana ja jotenkin se, että se johtamisen rooli... Mä en haluaisi, että se näkyy silleen jotenkin niinku eriarvoisena tai jotenkin sellaisena. Mä toivoisin, että se olisi enemmän niinku arkijuttuja, että me nähdään niinku meidän johtoa enemmän. Sen johtamisen merkitys on suuri ja ne yleensä tekee paljon päätöksiä, mutta silti mä komppaan taas tohon että vaikka johto tekisi jotain päätöksiä niin silti se, että tavallaan vastuu on meillä niinku työtiimin.” (H2)

Moniammatillisessa työympäristössä kirjastoissa ja nuorisotaloilla johtaminen perustuu tiiviiseen osastojen väliseen yhteistyöhön. Tavoitteena on luoda rakenne, joka eriyttää tehtäviä, edistää yhteistyötä ja helpottaa toiminnan suunnittelua sekä valvontaa. (Viitala & Eila 2019, 140.)

Nopeasti muuttuvassa maailmassa, jossa organisaatorakenne voi vaihdella ja uusi osaaminen on tarpeen, organisaatiokulttuuri toimii yhdistävänä tekijänä ulkoisen toimintaympäristön ja sisäisen toiminnan välillä. Organisaatiokulttuurin tulisi painottaa jäseniin ja heidän vuorovaikutukseensa. Tavoitteena on edistää luovuutta ja innovatiivisuutta. (Viitala & Eila 2019, 280.)

Organisaatiokulttuurin kehittäminen lähtee yhteisen päämäärän määrittelystä. Analysoimalla lähtötilannetta, tavoitteita ja osallistamalla henkilöstöä voidaan kehityskohteet tunnistaa ja luoda suunnitelma tavoitteiden saavuttamiseksi. Arvot ohjaavat päätöksentekoa ja muokkaavat organisaatiokulttuuria. Johtajien rooli on merkittävä, sillä heidän päätöksensä vaikuttavat voimakkaasti organisaatiokulttuuriin. (Viitala 2021, 198–199.)

6.5 Taustan ja kokemuksen vaikutukset

Kirjaston ja nuorisotilan työntekijöiden monipuoliset taustat ja kokemukset ovat arvokas voimavara. Jokaisella työntekijällä voi olla erilainen osaamisen ja erityisosaamisalueet, joita voidaan hyödyntää yhteistyössä nuorten kanssa. Tämä monimuotoisen osaamisen hyödyntäminen mahdollistaa laajemman palvelutarjonnan nuorille.

”Mun työkokemus on ollut mulle hyväks. Mä oon ainakin saanut tietää että mistä mä en tykkää. Miten sen sanoo, no silleen mä tiedän mitä mä en halua ja nyt tiedän mitä haluaisin tehdä ja hyödyntää mun saamaa koulutusta ja osaamista siin” (H2)

”On ollut niitä koulutuksia koko aika tässä työelämän aikana työpaikalla, ja työnantaja on niinku kouluttanut erilaisiin asioihin vuosien varrella, että kyllä juu, koen että mun koulutus on riittävä, kun sitä aika ajoin aina täydennetään” (H7)

”Mul on palon kokemusta eri paikoista ja ehkä tulee jopa valituksi herkemmin, jos osaa jotain ja on tota työkokemusta tietenkkin, tai riippuen mitä tehtävää hoitaa. Nythän täällä varmaan kaikesta on tietenkkin hyötyä, kokemuksesta tulee varmuutta ja tietää miten asioita hoidetaan ja tuntee ihmisiä ja tuntee rakenteita ja organisaatioita, niin silloin tietää, jos ei itse osaa hoitaa asiaa niin tietää kuka osaa ja kenelle ohjaa” (H8)

Haastattelujen mukaan oman kokemuksen tuominen esiin on olennainen osa moniammatillista työskentelyä ja pitkästä työkokemuksesta on hyötyä koko tiimille. Jokaisella tiimin jäsenellä on oma ainutlaatuinen näkökulma ja tietotaito, joka perustuu heidän omiin kokemuksiinsa. Tämä monipuolisuus nähtiin voimavarana, kun tiimi kohtaa haasteita ja etsii niihin ratkaisuja, osataan silloin myös ohjata oikeiden ihmisten luokse etsimään ratkaisuja. Eri taustoista tulevat tiimin jäsenet tuovat mukanaan erilaisia ajattelutapoja, joka koettiin myös tärkeänä asiana yhteistyötä tehdessä. Tiimin jäsenten moninaiset taustat luovat toiminnallisen ympäristön, joka voi edistää uudenlaisten ideoiden ja ratkaisujen syntymistä.

7 TOIMINTAMALLI

Kirjastot ja nuorisotilat ovat merkittäviä nuorten kohtaamispaikkoja, joissa he voivat oppia, kehittää taitojaan ja luoda yhteyksiä muihin samanikäisiin. Näiden kahden toimijan välinen yhteistyö tarjoaa ainutlaatuisen mahdollisuuden rikastaa nuorten kokemuksia ja edistää luovaa oppimista sekä yhteisöllisyyttä. Tässä opinnäytetyössä olen koostanut konkreettisen toimintamallin, jonka avulla voi lähteä kehittämään kirjaston ja nuorisotilan yhteistyötä tulevaisuudessa.

Tämä toimintamalli (liite 2) perustuu ajatukseen siitä, että kirjastot ja nuorisotilat voivat hyödyntää toistensa vahvuuksia ja resursseja yhteistyössä nuorten hyväksi. Sen tavoitteena on tarjota nuorille monipuolisia oppimisympäristöjä, edistää lukemisen ja tiedonhankinnan taitoja sekä tarjota mahdollisuuksia yhteisölliseen toimintaan.

7.1 Yhteistyöryhmä

Toimintamallin ensimmäinen askel on perustaa yhteistyöryhmä, johon kuuluu sekä kirjaston että nuorisotilan edustajia. Yhteistyöryhmä vastaa yhteistyön suunnittelusta, koordinoinnista ja arvioinnista. Ryhmä varmistaa, että molempien toimijoiden näkökulmat ja tarpeet otetaan huomioon yhteistyön kehittämisessä.

Moniammatillisessa yhteistyöryhmässä ilmapiirin olisi pyrittävä olemaan kannustava, koska silloin avoin keskustelu myös eriävistä mielipiteistä on rakentavampaa ja se mahdollistaa kokonaisvaltaisempaa kuvan rakentamista. (Isoherranen, 2005, 101.)

7.2 Tapahtumat ja ohjelmat

Yhteistyöryhmä suunnittelee ja toteuttaa monipuolisia tapahtumia ja ohjelmia, jotka yhdistävät kirjaston ja nuorisotilan palveluja. Esimerkkeinä näistä voivat olla teemailtoja, kirjailijavierailuja, työpajoja tai luovaa ilmaisua edistäviä projekteja. Tavoitteena on tarjota nuorille inspiroivia ja opettavaisia kokemuksia, jotka yhdistävät lukemista, kirjoittamista, taiteita, teknologiaa ja muiden kohtaamista. Tapahtuminen suunnittelusta ei vastaa työryhmä yksin, vaan niiden suunnittelu ja toteuttaminen on kaikkien työntekijöiden vastuulla. Työryhmä vastaa siitä, että kommunikaatio toimii, työnjako on tasapuolista ja auttaa motivoimaan koko työyhteisöä ja nuoria mukaan tapahtuman tai toiminnon onnistumisessa.

7.3 Tiedonjakaminen

Toimintamallissa korostetaan tiedonjakamisen merkitystä. Tiedonjakaminen on tärkeä osa kaikkea yhteistyötä. Kirjasto ja nuorisotila luovat yhdessä selkeän tiedonkulun kanavan, jossa tiedotetaan tapahtumista, palveluista, resursseista ja mahdollisuuksista nuorille. Tämä tiedonjakamisen kanava voi olla esimerkiksi digitaalinen alusta, kuten yhteinen verkkosivusto tai sosiaalisen median kanava, jossa nuoret voivat helposti saada tietoa ja osallistua keskusteluihin. Tavoitteena on varmistaa, että nuoret ovat tietoisia molempien toimijoiden tarjoamista mahdollisuuksista ja voivat hyödyntää niitä täysimääräisesti.

7.4 Tilat ja resurssit

Toimintamalli kannustaa kirjastoa ja nuorisotilaa jakamaan tiloja ja resursseja. Tämä voi tarkoittaa esimerkiksi nuorisotilan tapahtumien järjestämistä kirjaston tiloissa ja päinvastoin. Yhteiskäytön avulla nuorille tarjotaan monipuolisia oppimisympäristöjä ja lisätään resurssien tehokasta hyödyntämistä. Kirjaston laitteet, kirjallisuus ja ohjelmistot voivat olla nuorisotilan käytössä ja päinvastoin.

7.5 Arviointi ja kehitys

Toimivan työryhmän kannalta on äärimmäisen tärkeää, että se saa jatkuvasti selkeää ja ajantasaista tietoa oman toimintansa onnistumisesta. Tieto auttaa työryhmää oppimaan lisää omasta ympäristöstään ja itsestään, mikä puolestaan edistää toiminnan kehittymistä. Arvioinnilla ja siitä saadulla tiedolla on merkittävä rooli tässä prosessissa, sillä se tarjoaa mahdollisuuden muutokseen ja parantamiseen. (Isoherranen, 2005, 125)

Arvioinnin systemaattinen käsittely tietyin väliajoin on keskeinen osa toiminnan kehittymistä. Tämä tarkoittaa sitä, että arviointiprosessi suunnitellaan ja toteutetaan säännöllisesti ja systemaattisesti, eikä sitä pidetä vain yksittäisenä tapahtumana. Säännölliset arviointijaksot mahdollistavat tarkastelun ja analysoinnin eri vaiheissa, jolloin havaitut vahvuudet ja kehittämiskohdet voidaan ottaa huomioon toiminnan parantamiseksi. (mt., 125)

Omasta näkökulmastani katsoen on tärkeää, että arviointiprosessiin sisältyy avoin ja rakentava keskustelu työryhmän jäsenten välillä. Tämä edistää tiedon jakamista ja oppimista toisiltaan sekä luo yhteisen ymmärryksen työryhmän vahvuuksista ja kehitystarpeista. Lisäksi arviointi

voi tarjota mahdollisuuden tunnistaa yksittäisiä työntekijöitä, jotka ovat tehneet merkittäviä panoksia ryhmän menestykseen, ja kannustaa heitä jatkamaan hyvää työtä.

Kokonaisuudessaan toimiva arviointiprosessi tukee työryhmän kehittymistä ja kasvua. Se mahdollistaa jatkuvan oppimisen, parantamisen ja muutoksen toteuttamisen tarvittaessa. Työryhmän jäsenten aktiivinen osallistuminen ja avoin keskustelu arviointikokouksissa edistävät yhteistyötä ja auttavat rakentamaan vahvaa työyhteisöä. Arvioinnin myötä työryhmä voi saavuttaa entistä parempia tuloksia ja menestystä omassa toiminnassaan

7.6 Erot vanhaan toimintamalliin

Tässä kappaleessa käsitellään eroja vanhan ja uuden toimintamallin välillä, kun siirrytään epä säännöllisestä ja epäorganisoidusta toimintatavasta kohti vahvemmin yhteistyöhön perustuvaa ja suunnitelmallista lähestymistapaa.

Vanhassa toimintamallissa työskentelytapojen organisointi oli hajanaista ja epäjohdonmukaista. Työryhmän kokoonpano vaihteli jatkuvasti sen mukaan, kuka milloinkin ehti osallistua. Kokouksissa keskityttiin pääasiassa viimeviikkoihin epäonnistumisiin, mikä loi negatiivisen ilmapiirin ja saattoi heikentää motivaatiota. Tulevien viikkojen suunnitelmista tiedotettiin vain ylimalkaisesti, mikä aiheutti epäselvyyttä ja koordinaation puutetta.

Uudessa toimintamallissa pyritään vahvistamaan työyhteisön yhteenkuuluvuutta ja yhteistyötä. Keskeinen muutos on se, että tiimin kokoonpano pysyy vakiona, mikä mahdollistaa tiimiläisten paremman sitoutumisen. Kokoontumisissa keskitytään suunnittelemaan uutta ja luomaan ratkaisuja tuleviin haasteisiin. Positiivisuuden ilmapiiri luodaan käymällä läpi sekä onnistumiset että epäonnistumiset, joiden kautta opitaan ja kasvetaan yhdessä. Uudessa toimintamallissa palautteen kerääminen korostuu. Tiimiläisten näkemyksiä ja ideoita kuunnellaan aktiivisesti, mikä edistää avointa kommunikaatiota ja osallistavaa päätöksentekoa. Palautteen avulla voidaan havaita mahdolliset ongelmat ja kehityskohteet ajoissa ja tehdä tarvittavia korjauksia. Uusi toimintamalli korostaa myös aktiivista tiedottamista. Tiimin jäsenet pidetään ajan tasalla muutoksista ja suunnitelmista, jotta kaikki tietävät, mitä odottaa ja voivat valmistautua tuleviin tehtäviin. Tämä estää epäselvyyksiä ja mahdollistaa tehokkaamman työnjaon.

7.7 Toimintamallin hyödyt ja riskit

Tämä toimintamalli kirjaston ja nuorisotilan yhteistyön kehittämiseen tarjoaa useita hyötyjä nuorille, molemmille toimijoille ja koko yhteisölle yleisesti. Nuoret saavat laajemman valikoiman oppimismahdollisuuksia, pääsevät osallistumaan monipuoliseen ohjelmaan ja saavat tietoa tarjolla olevista palveluista. Kirjasto ja nuorisotila hyötyvät synergiaedusta, resurssien jakamisesta ja yhteisen toiminnan vahvistamisesta. Yhteisöllisyyden ja luovan oppimisen edistäminen luo positiivisen vaikutuksen paikallisyhteisöön ja nuorten hyvinvointiin

Kirjaston ja nuorisotilan yhteistyö tällä toimintamallilla voi olla erittäin arvokasta, mutta kuten monialaisissa yhteistyöhankkeissa, on tässäkin toimintamallissa omat haasteensa, jotka voivat hidastaa tai haitata yhteistyön toteutumista.

Yksi haasteista on tietämättömyys toistensa resursseista, osaamisesta ja ajasta. Johon ratkaisuna toimii avoin keskustelu kaikkien kesken esittely osaamisista ja erityisosaamisista riittävän usein. Asioiden priorisointi ja suunnittelu ovat avainasemassa tämän haasteen ratkaisemisessa. Yhteistyöhön liittyvät tehtävät tulisi asettaa etusijalle ja varata riittävästi aikaa suunnitteluun ja yhdessä olemiseen. Työntekijöiden tulisi myös tukea toisiaan ja jakaa työtaakkaa, jotta yhteistyö voi sujua saumattomasti.

Toinen ongelma on se, että molemmilla on omat toimintakulttuurit, käytännöt ja säännöt. Tämä vaikeuttaa yhteisen toimintaympäristön luomista ja yhteisen näkemyksen saavuttamista. Tämän tilanteen ratkaisu vaatii myös avointa keskustelua ja yhteisten tavoitteiden asettamista. Kirjaston ja nuorisotilan johdon tulisi yhdessä tunnistaa yhteiset päämäärät ja arvot, jotka toimivat yhteistyön perustana.

8 POHDINTA JA TILAAJAN KOMMENTIT

Tämä pohdintakappale avaa omaa henkilökohtaista reflektiota sekä tilaajan antamia kommentteja toimintamallista. Tässä osassa tekstiä sukellan omiin pohdintoihin ja kerron tilaajan kommentteja. Kappaleessa keskitytään syventämään ymmärrystä aiheesta, tuomalla esiin omia oivalluksia ja reaktioita saatuun palautteeseen. Tämä pohdinta tarjoaa tilaisuuden tarkastella aiemmin esitettyjä näkökulmia ja sitoa ne tiiviimmin yhteen sekä tuoda esiin mahdollisia jatkotoimenpiteitä tai kehityssuuntia.

Yhteistyö kirjaston ja nuorisotilan välillä on tärkeää, ja sen kehittäminen edellyttää jatkuvaa avointa keskustelua sekä yhteistä arviointia. Säännölliset palaverit, palautekierrokset ja yhteiset reflektointihetket toimivat välineinä, joilla voidaan systemaattisesti tunnistaa yhteistyön vahvuudet, hahmottaa kehityskohteet ja löytää uudet mahdollisuudet. Tämä prosessi vaatii aikaa, sitoutumista ja joustavuutta, mutta sen tuloksena syntyy vahva ja toimiva yhteistyöverkosto, joka pystyy tarjoamaan nuorille monipuolisia ja korkealaatuisia palveluita yhdessä paikassa. Yhteistyön syventäminen on investointi, jonka vaikutukset näkyvät paitsi palveluiden laadussa myös nuorten kokemuksissa ja osallisuudessa. Tilaaja huomioi, miten tärkeitä käyttämämme sanat ovat ja miten jo niiden muuttamisella voidaan viedä yhteistyön kehittymistä eteenpäin.

”Käyttämämme sanat iskostavat myös tiedostamatta ajattelumme suuntia ja sekä mahdollisesti vahvistavat että purkavat asenteitamme ja ajatuksiamme. Mielestäni on siis hyvä ajatus ja oivallus, että voimme vaihtaa jo olemassa olevan viikkopalaverin nimen yhteistyöryhmäksi, joka kuvastaa eteenpäin menevää ja ratkaisukeskeistä toimintaa.” (Junikka 2023)

Kirjaston ja nuorisotilan yhteistyön kehittäminen avaa oven merkittäviin etuihin niin nuorille kuin koko lähiyhteisölle. Tämän opinnäytetyön toimintamalli tarjoaa konkreettisia keinoja rakentaa tiivistä yhteistyötä ja jakaa resursseja tehokkaammin. Toimintamallin päätavoitteena on tarjota nuorille monipuolisia oppimisympäristöjä ja mahdollisuuksia viettää vapaa-aikaa mielekkäällä tavalla. Yhteistyön myötä voidaan luoda ohjelmia ja tapahtumia, jotka vastaavat nuorten tarpeisiin ja toiveisiin, luoden samalla tilaisuuksia lähiyhteisön vahvistumiselle. Tilaajan kommentteista ja haastattelu materiaaleistakin käy ilmi, että tämä on ollut ideaali tilanne kokojen, mutta toimintamallit, sekä tavoitteet tämänlaiseen toimintaan ei ole ollut konkreettisesti olemassa ja johtamisen rooli ei ole ollut tarpeeksi selkeää.

”Yhteiset tapahtumat ja ohjelmat monipuolisena kokonaisuutena on ollut ideaali, johon on ollut vaikea päästä resurssien ja arjen haasteiden keskellä. Aloittaisin tä-

män aivan pienestä, esim. yhdestä kausittaisesta ponnistuksesta tms. nuorten toivomasta projektista, jossa voi mahdollistua onnistumisen kokemus. Yhteinen toiminta vaatii myös yhteisiä tavoitteita.” (Junikka 2023)

Tärkeää on, että kirjasto ja nuorisotila sitoutuvat pitkäjänteiseen yhteistyöhön ja jatkuvan kehittämisen periaatteeseen. Toimintamallin menestyksen avaintekijöitä ovat avoin viestintä, yhteistyön tasapuolisuus, nuorten osallistaminen päätöksentekoon sekä jatkuva palautteen kerääminen ja analysointi.

Kirjaston ja nuorisotilan yhteistyön kehittäminen luo mahdollisuuksia nuorten kasvulle, oppimiselle ja yhteisöllisyydelle. Tämä yhteistyömalli tarjoaa nuorille mahdollisuuden kokea inspiroivia hetkiä, joiden vaikutukset voivat ulottua pitkälle heidän elämässään. Toimintamalli rohkaisee luovaan oppimiseen, tiedonhankintaan ja yhteisölliseen toimintaan, jotka muodostavat olennaisia taitoja nykypäivän monimutkaisessa maailmassa. Yhteistyön avulla tilat ja resurssit voidaan suunnitella nuorten tarpeiden mukaisesti, tarjoten heille mahdollisuuksia kehittää itseään monipuolisesti.

”Tässä olemme tähänkin mennessä varmasti ajatus- ja asennetasolla onnistuneet tähän mennessä parhaiten, kunhan käytännöistä on sovittu ennakoiden. Tässä voisi pohtia myös ohjausresurssin jakamista ja sen mahdollisuuksia. Voiko nuorisohjaaja tehdä ohjaustyötä kirjaston puolella. Voiko kirjaston työntekijä osallistua nuorten kohtaamiseen nuorisotyöllisellä otteella?” (Junikka 2023)

Jatkuvan yhteistyön kehittämisellä kirjasto ja nuorisotila voivat vahvistaa asemaansa entistä vaikuttavampina voimina nuorten elämässä. He voivat yhdessä luoda innovatiivisia projekteja, tarjota tukea nuorten harrastuksille ja kiinnostuksen kohteille sekä auttaa heitä kehittämään elintärkeitä taitoja, kuten tiedonhankinta, kriittinen ajattelu ja luova ilmaisu. Jatkuva arviointi on avaintekijä tässä prosessissa, sillä se mahdollistaa toiminnan tehokkaan seurannan ja kehittämisen nuorten tarpeiden ja yhteistyön tavoitteiden mukaisesti. Kehitystyö on siten tavoitteellinen prosessi, joka perustuu jatkuvaan oppimiseen ja palautteen hyödyntämiseen yhteisen tavoitteen saavuttamiseksi.

”Arviointi tarvitsee kaverikseen tavoitteet, jotka on asetettu. Tavoitteet tulisi kuitenkin asettaa tarpeeksi ”korkealta”, jotta ne tulevat näkyväksi arkeen osana kaikkien työtä. Mitä kaupunki tavoittelee monitoimijaisilla ympäristöillä ja yhteiskäyttötiloilla? Mitä yhteistavoitteita on kirjastolla ja nuorisotyöllä suhteessa nuoriin yhteisenä asiakasryhmänä? Mitä ne tarkoittavat Hertsin kirjastossa ja nuorisotilassa ja miten tavoitteisiin päästään? Sen jälkeen meillä on jotain, mitä arvioida. Tällä hetkellä haasteena on ollut se, että olemme saaneet/joutuneet keksimään tavoitteita keskenämme ja ne ovat arjessa painottuneet ongelmiin ja ongelmien poistamiseen. Tässä siis johtamisella kaikilla tasoilla on petraamisen paikka.” (Junikka 2023)

Kokonaisuudessaan tämä toimintamalli vahvistaa nuorten osallisuutta ja antaa heille tilaa ilmaista itseään ja kehittää omaa potentiaaliaan. Samalla se luo vahvemman siteen kirjaston, nuorisotilan ja yhteisön välille. Yhteistyöllä voidaan rakentaa vahvempaa ja kestävämpää tulevaisuutta nuorille, jossa he voivat oppia, kasvaa ja menestyä.

”Selkeitä parannusehdotuksia vanhoihin käytäntöihin ja tärkeää, että johtamisen näkökulma on myös uskallettu nostaa esiin. Uskon, että nykyinen yhteistyöryhmä ts. ”viikkopalaveri” on kärsinyt myös henkilöstön vaihtuvuudesta, jolloin sen rakenne on tuntunut epämääräiseltä” (Junikka 2023)

LÄHTEET

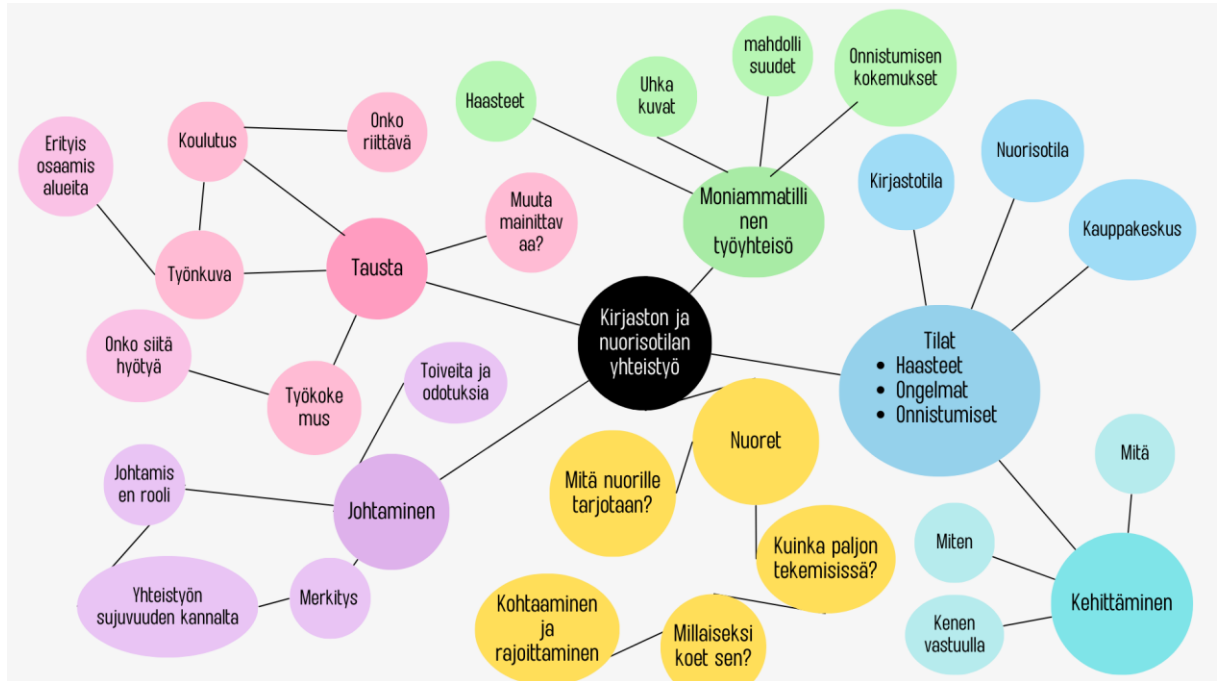
- Allianssi 2020. Nuorisotyön ammattieettiset ohjeet. Viitattu 20.6.2023 <https://nuori-soala.fi/nuorisotyon-ammattieettiset-ohjeet/>
- Allianssi 2023. Mistä nuorten katuväkivalta ja jengiytyminen johtuu ja miten sitä voi ehkäistä? Viitattu 26.8.2023. <https://nuorisoala.fi/vaikuttaminen/nuorten-hyvinvointi-suomessa/mista-nuorten-katuvakivalta-ja-jengiytyminen-johtuu-ja-miten-sita-voi-ehkaista/>
- Eskola, Jari & Suoranta, Juha 2014. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. 10. painos. Tampere: Vastapaino
- Helsingin kaupungin nuorisopalvelukokonaisuus 2020. Helsingin nuorisopalveluiden nuorisotyön perussuunnitelma – NUPS. Viitattu 20.2.2023 <https://julkaisut.hel.fi/sites/default/files/2021-03/NUPS%20Helsingin%20nuorisoty%C3%B6n%20perussuunnitelma.pdf>
- Helsingin Kaupunki 2015. Kulttuuri- ja kirjastolautakunta. Päätöstiedote nro 11. Kulttuuri- ja kirjastolautakunnan lausunto tilakeskukselle tilojen vuokraamiseksi kaupunginkirjastolle Herttoniemeen rakennettavasta ns. Lähipalvelukeskus Hertsi-kiinteistöstä
Pöytäkirja HEL 2015-009664 T 10 01 04. Viitattu 20.6.2023 https://www.hel.fi/static/public/hela/Kulttuuri- ja kirjastolautakunta/Suomi/Paatostiedote/2015/Kulke_2015-12-08_Kklk_11_Pt/CDCA1126-6358-4B01-BBAF-F85135E1E4AD/Kulttuuri- ja kirjastolautakunnan_lausunto_tilakes.pdf
- Helsingin kaupunki 2018. Maailman toimivin kaupunki: Helsingin kaupunkistrategia 2017–2021. Viitattu 18.5.2023 https://www.hel.fi/static/kanslia/kaupunkistrategia/Maailman_toimivin_kaupunki_strategiaesite.pdf
- Hietanen, Mervi & Rikkilä, Jarkko (toim.) 2019. Lasten ja nuorten kirjastotyö pike-alueella – lämmöllä lukemisen tukena. Helsinki: Grano Oy. Viitattu 18.4.2023. <https://akepike.fi/wp-content/uploads/2019/11/Lanu-kirja.pdf>
- Hoikkala, Tommi & Sell, Anna 2007. Nuorisotyötä on tehtävä. Teoksessa Tommi Hoikkala & Anna Sell (toim.) Nuorisotyötä on tehtävä – Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet. Nuorisotutkimusverkosto julkaisuja 76. Helsinki: Hakapaino Oy
- Hynynen, Eva 2009. Astetta parempi ohjaaja. Teoksessa Timo Purjo & Jami Kuusela (toim.) Tappelusta jutteluun- Nuoren kohtaamisen taito. Helsinki: Non Fighting Generation
- IFLA & Rankin, Carolyn (toim.) 2018. IFLA Library Services to Children and Young Adults Section. IFLAn suositukset 0–18-vuotiaiden lasten kirjastopalveluille. 2. painos. Viitattu 20.4.2023 <https://repository.ifla.org/bitstream/123456789/251/1/ifla-guidelines-for-library-services-to-children-aged-0-18-fi.pdf>
- Junikka, Essi 2023. VS: Paula oppari. Email paula.haverinen@huamk.fi 18.9.2023.

- Malm, Karla 2021. Parempi vaihtoehto kuin 80-luvun Suomi? Nuorisotyön tekijät, paikat ja ympäristöt vuonna 2030. Humanistinen ammattikorkeakoulu julkaisuja, 119. Helsinki: Humanistinen ammattikorkeakoulu
- Nuorten Helsinki 2021. Hertsin nuorisotila – Esittely. Viitattu 26.8.2023. <https://nuorten.hel.fi/nuorisotalot/hertsin-nuorisotila/>
- Kiilakoski, Tomi & Kinnunen, Viljami 2017. Talolta kadulle – yhteisöllinen nuorisotyö työmuotona. Teoksessa Tommi Hoikkala & Johanna Kuivakangas (toim.) Kenen nuorisotyö? Yhteisöpedagogiikan kentät ja mahdollisuudet. Humanistinen ammattikorkeakoulu julkaisuja 42.
- Kiilakoski, Tomi & Honkatukia, Päivi 2018. Miten tutkia nuoria ja nuorisotyötä? Teoksessa Tomi Kiilakoski & Päivi Honkatukia (toim.) Miten tutkia nuoria ja nuorisotyötä. Nuorisotutkimusverkosto/nuorisotutkimusseura julkaisuja 206. Tampere: Vastapaino
- Koskinen, Sanna 2007. Lähiympäristöön vaikuttavaa ympäristökasvatusta. Teoksessa Gretschel, A. & T. Kiilakoski (toim.) Lasten ja nuorten kunta. Nuorisotutkimusverkosto/ Nuorisotutkimusseura 77.
- Kuula, Arja 2006. Tutkimusetiikka. Aineistojen hankinta, käyttö ja säilytys. Jyväskylä: Gummerus
- Laine, Sofia, Kauppinen, Eila & Malm, Karla 2023a. Hoikkala, Tommi (toim.) Nuoruus korona-ajan kaupungissa. Tutkimus nuorten vapaa-ajasta, jalkautuvasta nuorisotyöstä ja huolikaumasta. Nuorisotutkimusseura
- Laine, Sofia, Kauppinen, Eila, Malm, Karla, Kontio, Timo & Jurvanen, Susanna 2023b. Jalkautuva nuorisotyö ja nuorten kohtaaminen korona-arjessa. Teoksessa Hoikkala, Tommi (toim.) Nuoruus korona-ajan kaupungissa. Tutkimus nuorten vapaa-ajasta, jalkautuvasta nuorisotyöstä ja huolikaumasta. Nuorisotutkimusseura
- Matthews, Hugh, Taylor, Mark, Limb, Melanie & Percy-Smith, Barry 2000. Reclaiming the street: Class, gender and public space. Teoksessa Holloway, Sarah & Gill Valentine (toim.) Children's geographies: Living, playing, learning and transforming everyday worlds, Lontoo: Routledge.
- Kylmäkoski, Merja 2007. ”Eteinen, vessa, keittokomero ja huone – niistä on nuorisotilat tehty”, teoksessa Hoikkala, Tommi & Sell, Anna (toim.): Nuorisotyötä on tehtävä: menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet, Nuorisotutkimusseura Helsinki: Hakapaino Oy
- Mäkinen, Olli 2006. Tutkimusetiikan ABC. Helsinki: Tammi
- Nieminen, Juha 2007. Vastavoiman hahmo – nuorisotyön yleiset tehtävät, oppimisympäristöt ja eetos. Teoksessa Tommi Hoikkala & Anna Sell (toim.) Nuorisotyötä on tehtävä. Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet. Nuorisotutkimusverkosto Julkaisuja 76. Helsinki: Hakapaino Oy.
- Nikkola, Tiina & Elmgren, Heidi 2017. Ryhmän pimeä puoli – miten elän ryhmän arvaamattomuuden kanssa? Teoksessa Tommi Hoikkala & Johanna Kuivakangas (toim.) Kenen nuorisotyö? Yhteisöpedagogiikan kentät ja mahdollisuudet. Humanistinen ammattikorkeakoulu julkaisuja 42.

- Paalumäki, Anni & Vähämäki, Maija 2020. Havainnointi organisaatiotutkimuksessa. Teoksessa Anu Puusa & Pauli Juuti (toim.) Laadullisen tutkimuksen näkökulmat ja menetelmät. Helsinki: Gaudeamus Oy.
- Puusa, Anu 2020. Haastattelutyypit ja niiden metodiset ominaisuudet. Teoksessa Anu Puusa & Pauli Juuti (toim.) Laadullisen tutkimuksen näkökulmat ja menetelmät. Helsinki: Gaudeamus Oy.
- Puusa, Anu & Juuti, Pauli (toim.) 2020. Laadullisen tutkimuksen näkökulmat ja menetelmät. Helsinki: Gaudeamus Oy.
- Saarikkomäki, Elsa & Honkatukia, Päivi 2017. Nuorten kohtaaminen vartiointityössä – kontrollia, huolenpitoa, turvaa vai näitä kaikkia? Teoksessa Tommi Hoikkala & Johanna Kuivakangas (toim.) Kenen nuorisotyö? Yhteisöpedagogiikan kentät ja mahdollisuudet. Humanistinen ammattikorkeakoulu julkaisuja 42.
- Sibley, David 1995. Families and domestic routines: constructing the boundaries of childhood. Teoksessa James Alison & Alan Prout (toim.) Constructing and reconstructing childhood: Contemporary issues in the sociological study of childhood. Lontoo: Falmer Press.
- Soanjärvi, Katariina 2011. Mitä on ammatillinen nuorisotyö? Nuorisotyön villiä kenttää kesyttämässä. Viitattu 28.7.2023. <https://journal.fi/kasvatusjaaika/article/view/68643/30003>
- Tiitinen, Anna & Turunen, Vappu 2017. Nuorisotyötä kirjastoissa. Teoksessa Tommi Hoikkala & Johanna Kuivakangas (toim.) Kenen nuorisotyö? Yhteisöpedagogiikan kentät ja mahdollisuudet. Humanistinen ammattikorkeakoulu julkaisuja 42.
- Valentine, Gill 2004. Public space and the culture of childhood. 1. painos. Lontoo: Routledge
- Viitala, Riitta & Jylhä, Eila 2019. Johtaminen: Keskeiset Käsitteet, Teoriat Ja Trendit. 1. painos. Helsinki: Edita Publishing Oy
- Viitala, Riitta 2021. Henkilöstöjohtaminen: Keskeiset Käsitteet, Teoriat Ja Trendit. 1. painos. Helsinki: Edita Publishing Oy
- Virtanen, Hanna & Riukula, Krista 2021. Koulutuksen keskittäminen muuttaa nuorten koulutus- ja urapolkuja. ETLA Muistio - ETLA Brief 94. Viitattu 20.6.2023. <https://www.etla.fi/julkaisut/koulutuksen-keskittaminen-muuttaa-nuorten-koulutus-ja-urapolkuja/>
- Yle.fi 2022. Kirjastoon juhlallisin puhein avattu nuorisotila olikin iso virhe – suurin osa nuorista on lähtenyt ja loputkin haluavat muualle. Yle.fi 15.9.2022. Viitattu 4.9.2023 <https://yle.fi/a/3-12622510>

LIITTEET

Teemahaastattelussa käytetty käsittekartta (liite 1)

Toimintamalli visualisoituna (liite 2)

